Muharem Štulanović

14

Liječenje Kur'anom

od ograisanja, sihra i uroka

EL-KELIMEH

Dr. Muharem Štulanović
Liječenje Kur'anom od ograjisavanja, sihra-vradžbine i uroka.
Fikhski propisi, istine i kontroverze

Izdavač:	**El-Kelimeh, Novi Pazar**
Za izdavača:	**Malik NUROVIĆ**
Lektura:	**mr. Ratmira PJANIĆ**
	Hasna ZILJKIĆ
Recenzija:	**mr. Senad HALITOVIĆ**
Tehnička obrada:	**Muhammed ŠTULANOVIĆ**
Dizajn korica:	**Harun ŠTULANOVIĆ**
Štampa:	**El-Kelimeh, Beograd**
Tiraž:	**300 primjeraka**

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

28-23

ШТУЛАНОВИЋ, Мухарем
Liječenje Kur'anom od ograjisavanja, sihra-vradžbine i uroka : fikhski propisi, istine i kontroverze / Muharem Štulanović. - Novi Pazar : El-Kelimeh, 2006 (Beograd : Refref). - 81 str. ; 21 cm

Tiraž 300. Str. 5-12: Predgovor / Halil Mehtić. - Napomene i bibliografske reference uz tekst.

ISBN 86-83707-56-3

a) Коран
COBISS.SR-ID 128201484

MUHAREM ŠTULANOVIĆ

Liječenje Kur'anom

od ograjisavanja, sihra-vradžbine i uroka

Fikhski propisi, istine i kontroverze

Novi Pazar, 2007.

Predgovor trećem izdanju

Prvo izdanje ove knjige naišlo je na pozitivan prijem kod kritike šerijatsko-pravne provenijencije, a toplo su je prihvatili i obični vjernici, obične džematlije, koji su u njoj pronašli autentičan izvor iz područja dozvoljenog vjerodostojnog liječenja Kur'nom.

Nakon prvog izdanja, data je dozvola za prevođenje na albanski jezik, a dozvoljeno je i autorsko pravo jednog izdanja za područje IZ iz Novog Pazara.

Pošto je prvo brojno izdanje nestalo sa tržišta i pored pojave piratskih izdanja, predlagano nam je od meritorne uleme, ali i od običnih građana, da se ova knjiga treba zbog njene vrijednosti i šerijatske vjerodostojnosti stalno nalaziti u javnosti, kao alternativa knjigama koje sadrže nešerijatske vrste i metode liječenja u vidu nedozvoljenih čaranja, zapisivanja, sihirenja i sl., čemu je podložno savremeno društvo.

Zbog toga smo se na nagovor naših prijatelja odlučili i za ovo izdanje nastojeći eliminisati

štamparske greške koje su se potkrale u prvom izdanju, a posebno u arapskim tekstovima.

Juli, 2005. Autor

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله، نستعينه و نستغفره، و نعوذ بالله من شرور أنفسنا و من سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، و من يضلل فلا هادي له. و أشهد أن لا إله إلا الله، وحده لا شريك له، و أشهد أن محمدا عبده و رسوله.

﴿يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته و لا تموتن إلا و أنتم مسلمون﴾[1].

﴿يا أيها الناس اتقوا ربكم الذي خلقكم من نفس واحدة و خلق منها زوجها و بث منهما رجالا كثيرا و نساء و اتقوا الله الذي تساءلون به و الأرحام إن الله كان عليكم رقيبا﴾[2].

﴿يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله و قولوا قولا سديدا يصلح لكم أعمالكم و يغفر لكم ذنوبكم و من يطع الله ورسوله فقد فاز فوزا عظيما﴾[3]. و بعد:

1 *Kur'an*, sura: Alu Imran, ajet: 102.
2 *Kur'an*, sura: En-Nisa, ajet: 1.
3 *Kur'an*, sura: Al-Ahzab, ajet: 70-71.

Uvod

Nakon završetka rata u BiH-i, ponudio sam FIN-u ideju o temi doktorske disertacije: "Liječenje Kur'anom - fikhski pristup". Međutim, naišao sam na potpuno nerazumijevanje, koje se može jedino razumjeti na osnovu činjenice da je ova tematika totalna nepoznanica kod nas, izuzmemo li metodu rudimentarnog laičkog zapisivanja, koje je bilo jedino u upotrebi kod nas i upražnjavalo se kao vid "duhovnog liječenja".

I sâm sam se prvi put praktično susreo sa metodom ispravnog (in šaellahu te'ala) Kur'anskog liječenja tek kao imam Islamskog centra u Beču 1995. god., gdje su profesori hermeneutike Kur'ana sa kairskog Al-Azhara svakodnevno, u trajanju od tri sedmice, liječili bošnjačke džematlije učenjem rukje.

Bio sam im prevodilac i pomagač u slučajevima kada oboljele osobe, nakon slušanja učenja određenih ajeta, padaju u trans i profesori uspostavljaju kontakt sa džinskim silama. Pacijenti su, izmijenjenim glasom, u tom stanju vodili dijalog, svađali se, prevrtali se po tlu, bivali iskrivljenih pogleda i neopisivih grimasa, a onda, u slučajevima izlječenja, odjednom, ponovo poprimali normalan izgled i bistri normalni pogled.

U početku sam bio frapiran događanjima i u nevjerici simultano prevodio profesorima i pacijentima, ustvari, džinima koji su se javljali iziritirani Kur'anskim učenjem. Profesori su, također, bili iznenađeni visokim procentom onih koji su reagirali na učenje i padali u trans. Logičko objašnjenje ovog visokog procenta oboljelih bilo je u činjenici da su se u ratu često dešavale situacije smrtnog straha, velike žalosti, teške depresije, itd., u kojima je izražena mogućnost direktnog džinsko-šejtanskog djelovanja i ulaska u tijelo oboljelog.

Kada su velike mase ljudi i žena počele dolaziti u Islamski centar svakodnevno i opsjedati ga, profesori sa Al-Azhara su, u fizičkoj nemogućnosti da svakom izađu u susret, jednostavno morali otići i vratiti se u Kairo. Pošto sam radio kao imam Centra, pod pritiskom mnogih pacijenata ili, bolje reći, siromašnih jadnika, koji su dolazili u pratnji svojih porodica, tražeći adresu profesora u Kairu, i sâm sam počeo da se bavim učenjem rukje i liječenjem Kur'anom, ne bi li im olakšao i uštedio put u Egipat.

Sukus svih pitanja liječenja Kur'anom vezan je za Kur'an, kao Allahov nadnaravni govor, a ne za osobu koja ga uči (mada i ona mora ispunjavati određene uvjete). Učač rukje ne posjeduje ličnu sposobnost liječenja. To je isključivo u Allahovim ingerencijama.

Poslije sam ovu metodu liječenja rukjom prenio kod nas u BiH, te javno u džamijama demonstrirao u nekoliko krajiških gradova na stotinama

oboljelih, koji su se žalili na razne simptome džinskih bolesti. Liječenje je bivalo javno i snimano je video-kamerama. Zadnja seansa bila je u džamiji Vrhpolje kod Sanskog Mosta na grupi od sedamdesetak muškaraca, u jednom zajedničkom terminu, te seansi poslije ikindije istog dana, na posebnoj ženskoj grupi od preko stotinu osoba, što govori o visokom broju onih koji se žale na simptome ovih bolesti.

Pošto su ova liječenja snimana video-kamerama i u Beču i kod nas bez neke posebne zabrane i cenzure i pošto su se snimljene kasete slobodno distribuirale, ovaj vid liječenja postao je poznat većem broju ljudi. Spomenuti profesori Al-Azhara upriličili su jednog ljeta nekoliko dana liječenja Kur'anom u Kaknju, uz pratnju medija i Islamske TV Kakanj, što je dodatno uticalo na daljnju javnu promociju ove metode liječenja.

Iza toga su se, kao gljive poslije kiše, pojavili "liječnici" - učači rukje, knjige i prijevodi literature vezane za ovu oblast.

Šteta je što se nije na FIN-u prihvatila spomenuta tema disertacije iz ove oblasti, kako bi se pravovremeno objavila knjiga sa pravnim pristupom i vjerodostojnim fikhskim propisima, vezanim za razna pitanja iz ove oblasti.

* * * * *

* * *

*

Liječenje Kur'anom od šejtansko-džinskog djelovanja, sihra i uroka nema alternativu. Allah, dž.š., kaže:

﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا﴾

Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.[4]

Obaveza je islamske uleme da na jednom makroplanu bdije nad ispravnom akidom, ideologijom islamskog ummeta. Mnogi pojedinci i grupe muslimana, nažalost, svjesno ili nesvjesno, izlaze iz vjere i ulaze u vode apostazije, idući raznim gatarima, vračarima, astrolozima i opsjenarima, govoreći kako su im oni "sve pogodili", odnosno, tvrdeći da oni poznaju "gajb".

Kada se analizira njihovo stanje, otkriva se da oni jednostavno ne znaju za alternativu, tj. ispravno i dozvoljeno Kur'ansko liječenje, ili jednostavno, nemaju priliku upoznati je. Pritješnjeni raznim psihičkim i duševnim stanjima zbog čudnih neobjašnjivih bolesti, od kojih strada živčani sustav, bez uzroka medicinskog porijekla, uz nastupe neobjašnjive volidbe ili mržnje, impotencije samo prema određenoj osobi i slično; oni traže bilo kakvo rješenje i izlaz iz tog pakla. Ako se upute na ono što je šerijatski dozvoljeno, prihvatiće, kao što prihvataju i ono što se inače nudi u vidu zabranjenih zapisa, talismana, gatanja, ča-

[4] *Kur'an,* sura: El-Isra, ajet: 82.

anja i sličnih vrsta "liječenja". Prema tome, treba m pružiti konkretnu mogućnost ili alternativu u dozvoljenom metodu liječenja Kur'anom.

* * * * *

* * *

*

Treba imati na umu i činjenicu da je islamski ummet meta raznih neprijatelja, posebno njegovi istaknuti pojedinci ili grupe koji su bitni i važni za islam i islamsku da'vu.

Vehid Abdus-Selam Bali navodi u jednoj od savremenih, najpoznatijih i najvrednijih knjiga iz oblasti liječenja Kur'anom "Vikajetul-insani minel-džini veš-šejtani" (Preventiva čovjeku od džina i šejtana) da Vatikan, kršćanski svećenici i njihovi egzorcisti, putem sihra, šalju vojske džina na muslimane. On spominje slučaj jedne dobre muslimanke opsjednute džinom kršćaninom, koja je, dok se nije izliječila, na ulici padala na sedždu kad god bi srela kršćanskog svećenika, u dubokom poštovanju prema njemu.[5]

I mudžahidi u Bosni bili su jedna od preferiranih meta Vatikana na koju su usmjeravali vojsku džina.

U sjećanju mi je slučaj mladića iz spomenute populacije kada se obratio za pomoć u čudnom i teškom duševnom stanju, pogođen džinskom vojskom koja je usmjerena iz Vatikana. Njegovo

---

[5] Vidi, Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 10; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

liječenje trajalo je od podne do sabaha idućeg dana, nastojeći da se oboljeli riješi opsjednutosti četa džina poslatih od strane Vatikana na mudžahide u Bosni. Na koncu, poslije višesatnog učenja, koje je rezultiralo da se džini jave, razgovaraju, predstave i priznaju odakle su i na koga poslati, te nakon teškog dijaloga, rasprava, ubjeđivanja, neki njihovi oficiri i starješine primili su islam[6] zajedno sa dijelom vojske, koja se podijelila na dva dijela - muslimani konvertiti i kršćani.

Nakon ponovljenih bezuspješnih pokušaja da se džini nemuslimani pokore i izađu, između ove dvije grupe u tijelu oboljelog dolazi do borbe na život i smrt.

Prisutni, koji su pomagali, držali i obuzdavali ovog mladića dok se učila rukja i vodio dijalog, bili

---

[6] U Rijadu je 1407. hidžr. godine upriličeno javno primanje islama od strane džina hindu-budističke ideologije, koji je ušao u jednu muslimanku Saudijku. Abdullah ibn Mušrif El-Amri, poznati učač rukje iz Rijada, liječeći ovu bolesnicu je - nakon učenja rukje, rasprave, vaza i poziva u islam - ubijedio i privolio džina na primanje islama. El-Amri i skrbnici bolesnice htjeli su da njegovo primanje islama i napuštanje tijela bolesnice bude javno, pred šejhom Ibni Bazom, što su dogovorili i izvršili. Ovaj slučaj su zabilježila sredstva javnog informisanja S. Arabije, što je izazvalo burne reakcije, komentare, pa i osporavanje javnog mnijenja, nakon čega je šejh Ibn Baz reagovao objavljivanjem knjige, u kojoj je eksplicirao pitanja pravnog statusa sihra.
Vidi: Abdul-Aziz ibn Abdullah ibn Baz, ***Hukmus-sihri vel-kehaneti ve ma jete'alleku biha*** (Pravni status sihra /magija, vračanje/, proročanstva i pitanja vezana za ovo); str. 35; Rijad, 1995.god.

su frapirani onim što se pritom dešavalo. Poskakali su na noge i donosili tekbire, gledajući kako po tijelu oboljelog, posebno po stomaku, odjednom kao da provri. Čudno talasanje stomaka i pokreti, koji na površini kože podsjećaju na pokrete koje pravi voda kad ključa, ubrzano su se smjenjivali pred zapanjenim pogledima prisutnih. Ruke i noge su se odjednom sukobile. Desna ruka udarala je lijevu, lijeva desnu, a tako i noge.

Pozvan je i TV kamerman, koji je snimio najzanimljivije detalje. Na koncu te borbe unutar tijela oboljelog, koja se završila sa neprirodnim bježanjem i puzanjem lijeve ruke koju je desna hvatala i pokušavala zadržati, javio se sa selamom starješina muslimana, zadihan i izranjavan, podnoseći izvještaj o pobjedi, šehidima i o poginulim, ranjenim i zarobljenim neprijateljima. Pošto su muslimani pobijedili, oni su bez problema pristali na izlazak i napuštanje tijela ovog mladića, koji je, Allahovom voljom, ozdravio.

* * * * *

* * *

*

Zbog spomenutih činjenica, odlučili smo se da napišemo ovu knjigu na bosanskom jeziku, kao prilog veoma delikatnom problemu liječenja Kur'anom, uz konsultaciju velikog broja knjiga i meritornih izvora na arapskom jeziku.

Što se tiče knjiga iz ove oblasti koje su se pojavile kod nas kao samostalni radovi ili prijevodi,

nakon letimičnog uvida, mogu se globalno svrstati u dvije vrste:

a) knjige koje sadrže dozvoljene metode Kur'anskog liječenja i

b) one koje sadrže nedozvoljene metode - "liječenje" sihrom.

Da bismo mogli prepoznati dozvoljeno od nedozvoljenog u njima, poslužićemo se, u globalu, valorizacijom i načinom kako Vehid Abdus-Selam Bali prepoznaje sihirbaza, čije djelovanje je šerijatski zabranjeno. On navodi:[7]

"Ako primijetiš samo jedan od slijedećih znakova kod onoga koji se bavi liječenjem, on je, bez ikakve sumnje, sihirbaz:

- pita pacijenta za ime i ime njegove majke;

- koristi neku ličnu stvar pacijenta (za spravljanje sihra), kao što je odjeća, kapa, maramica;

- ponekad zahtijeva životinju sa određenim svojstvima, da bi je zaklao bez spominjanja Allahovog imena, čijom krvlju, možda, namaže bolno mjesto ili samu lešinu baci na neko pusto mjesto;

- piše talismane;

- izgovara neke nerazumljive čarolije i talismane;

7 Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Es-Sarimul-bettar fit-tesaddi lis-sehareti vel-ešrar*** (Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza); str. 77; Mektebetus-sahabe, Džidda, 1992. god. Vidi: prijevod ovog djela na bosanskom jeziku od hfz. Senaida Zaimovića, str. 46; Grafokarton Prijepolje, Novi Pazar, 1998. god.

- daje pacijentu zapise koji sadrže četverougaone figure, u čijoj unutrašnjosti su nepovezani harfovi ili brojevi;
- naređuje pacijentu samoću u tamnoj prostoriji, gdje ne prodire svjetlost sunca;
- ponekad traži od pacijenta da ne dolazi u doticaj sa vodom četrdeset dana. Ovo upućuje da je džin koji služi sihirbaza kršćanin;
- dadne nešto pacijentu da zakopa u zemlju;
- dadne pacijentu listove koje će zapaliti i nakaditi se na njima;
- mrmlja neke nerazumljive riječi;
- ponekad sihirbaz obavijesti pacijenta o njegovom imenu, mjestu i problemu zbog kojeg je došao;
- zapiše pacijentu nepovezana slova na zapis ili posudu od bijele grnčarije, naređujući da to otopi i popije.

Prema tome, knjige koje sadrže nešto od ovih nedozvoljenih načina i metoda liječenja nisu dozvoljene. Kroz fikhske propise, koji su eksplicirani u daljem tekstu ove knjige, moći će se uočiti i shvatiti razlika između dozvoljenih i nedozvoljenih načina liječenja, a time automatski i između ispravnih i neispravnih knjiga.

Autor

Nematerijalni svijet džina realno postoji

U islamskoj doktrini postoji vjerovanje u "gajb" - transcedentni svijet. Allah dž.š., u Kur'anu kaže:

Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali; onima koji u nevidljivi svijet gajba budu vjerovali.[8]

Nevidljivi, nadiskustveni svijet je transcedentalan i nespoznatljiv za ljude, osim po obavijesti Sveznajućeg putem Objave i kazivanja Poslanika, s.a.v.s. Ono što nisu doktrinarne istine Objave ili predmet obavještenja Poslanika, s.a.v.s., a pripada domenu ovog nevidljivog svijeta i njegovog manifestovanja, po običajnom pripovijedanju spada u praznovjerje.

U ovom transcedentnom svijetu, paralelno sa ljudima (ali nisu paralelni svijet), živi i svijet džina, od čije vrste su i šejtani (đavoli). To potvrđuju Kur'an i sunnet.

U Kur'anu ima poglavlje koje nosi naziv "Džini". U prvom ajetu te sure stoji:

﴿قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا﴾

---

8 *Kur'an,* sura: El-Bekara, ajet: 2-3.

***Reci: "Meni je objavljeno da je nekoliko džina prisluškivalo i reklo: 'Mi smo, doista, Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali.'"*[9]**

U Kur'anu se na više mjesta spominju džini:

﴿وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ﴾

***Kada ti poslasmo nekoliko džina da Kur'an slušaju...*[10]**

Muslim bilježi predanje od Ibn Mesuda:

- Jedne noći bili smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa je on te noći nestao. Tražili smo ga (uzalud) po gudurama i dolinama. Rekosmo: 'Kidnapovan je ili ubijen!'

Proveli smo tu noć u jednom teškom, neizvjesnom, najgorem mogućem stanju kojeg ljudi mogu doživjeti. Međutim, kada osvanu, on idaše iz pravca pećine Hirāa.

Rekosmo: 'Allahov Poslaniče, izgubili smo te, zatim smo te tražili i nismo te našli. Zanoćili smo i proveli najtežu noć kakvu ljudi mogu provesti.'

On reče: 'Došao mi je džinski glasnik, te sam sa njim otišao i učio im Kur'an.'

Onda se uputio sa nama i pokazao nam tragove njihovog prisustva i vatre."

9 ***Kur'an***, sura: El-Džinn, ajet: 1.

10 ***Kur'an***, sura: El-Ahkaf, ajet: 29.

Džini su pravni obveznici (mukellefini)

Džini se spominju u šerijatskim izvorima i oni su adresati (obveznici) ili sekundarni subjekti prava, kao i ljudi. Na njih se odnose pravne norme šerijata i oni se tim normama trebaju pokoravati. U Kur'anu stoji:

﴿يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُواْ شَهِدْنَا عَلَى أَنفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُواْ عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُواْ كَافِرِينَ﴾

O skupe džinski i ljudski, zar vam iz redova vas samih poslanici nisu dolazili, koji su vam ajete Moje kazivali i upozoravali vas da ćete ovaj Dan dočekati? Oni će reći: "Mi to priznajemo, na svoju štetu." Njih je život na zemlji bio obmanuo i oni će sami protiv sebe posvjedočiti da su bili nevjernici.[11]

Komentatori Kur'ana i šerijatski pravnici, kao što su Fahruddin er-Razi, El-Kadi Abdul-Džebbar, Es-Subki i drugi smatraju da postoji konsenzus o tome da su džini pravni obveznici.[12]

---

11 *Kur'an,* sura: El-En'am, ajet: 130.

12 Vidi: Vehid Abdusselam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 30; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.
Vidi: Omer Sulejman el-Eškar, ***'Alemul-džinni veš-šejatini*** (Svijet džina i šejtana), str. 41; Mektebetul-felah, darun-nefaisi, 1989. god.

Ibn Kesir i drugi bilježe od Abdullaha ibn Mesuda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao ashabima dok je bio u Mekki:

"'Ko hoće, može da bude prisutan sastanku sa džinima koji će se noćas održati.'

Pozivu sam se odazvao samo ja. Otišli smo izvan Mekke i Poslanik, s.a.v.s., je označio nogom jedan dio na zemlji, pa me posadio u označeni prostor. Udaljio se i počeo učiti Kur'an. Odjednom se pojavilo nebrojeno crno mnoštvo, u kojem je nestao i Allahov Poslanik, s.a.v.s., tako da nisam više čuo ni njegov glas.

Kada su počeli odlaziti, otkidali su se od tog mnoštva kao dijelovi oblaka, i do sabaha, kad je završio sa njima, ostala je samo jedna grupa. Prišao mi je i upitao:

'Šta je sa ovom grupom?'

Rekoh: 'Eto ti ih, Allahov Poslaniče!'

On im je, onda, dao opskrbu: kosti i balegu (životinjski izmet). Zatim je zabranio ljudima da koristite kosti i balegu kod čišćenja (nakon fiziološke nužde)."[13]

Šejh Abdul-Vehhab eš-Ša'rani napisao je 955. hidžr. god. knjigu kao odgovor na pitanja džina koja su mu oni poslali u pismenoj formi. Naime, oni su tražili objašnjenje na neka teška pitanja na koja njihova ulema nije znala odgovore. Time su

---

[13] Vidi: Meždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** - Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir, str. 15; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

priznali da konačna recenzirana rješenja na njih mogu dati samo ljudski eksperti. Poslali su ih, napisane na arapskom jeziku, u kesi koju je u zubima donio do Šejha žuti pustinjski pas. Prilikom izlaska, pas je trebao da prođe kroz neku vladarsku ložu, pa su mu zabranili (straža, čuvari) i otjerali ga brišući tragove koje je ostavio, misleći da se radi o običnom psu. Knjiga od stotinu trideset i jednu stranicu, koja nosi naslov: Otklanjanje zastora i hrđe sa pitanja koja su uputili džini, sačuvana je i daje odgovore na osamdeset pitanja.

Džine nevjernike čeka kazna

U ideološkom, doktrinarnom smislu, džini su sljedbenici, isto kao i ljudi, raznih religija, vjera, sekti i pravaca. U Kur'anu se govori o džinima:

﴿وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا﴾

I ima nas muslimana, a ima nas zalutalih; oni koji islam prihvate pravi put su izabrali.[14]

Islamski učenjaci su konsenzusom na stanovišu da će džini nevjernici biti kažnjeni Džehennemom (pakao), a razilaze se oko pitanja da li će džini vjernici ući u Džennet (raj).

---

14 *Kur'an*, sura: El-Džinn, ajet: 14.

Od Ibn Tejmije[15] prenosi se da će džini nevjernici, po konsenzusu islamskih učenjaka, biti kažnjeni Džehennemom. Vjernici će, kako smatra većina, biti nagrađeni i nastanjeni u predvorju Dženneta, gdje će ih ljudi moći vidjeti, a oni njih neće. Ovo se prenosi od Malika, Šafije, Ahmeda, Ebu Jusufa i Muhammeda. Od Ebu Hanife se prenosi da je njihova nagrada predstavljena u spasu od džehennemske vatre.[16]

Mogućnost viđenja džina i njihovo materijalizovanje

Specifičnost ovog nevidljivog svijeta jeste u tome da se ta bića mogu, na neki način, materijalizovati u vidu ljudskih likova (ženskih i muških), zatim životinja, kao što su psi, mačke, zmije i dr. Ulema se, ipak, razilazi kod pitanja da li se džini mogu vidjeti.

Većina smatra da ih, ponekad, neke posebne (odabrane) osobe mogu vidjeti u njihovim materijalizovanim likovima, a ne u prirodnim – originalnim.

Šafija, Ibn Hazm i neki drugi smatraju da ih mogu vidjeti samo poslanici, dok neki smatraju

---

15 Vidi: Šejh Ibni Tejmija, ***El-furkanu bejne evlijair-Rahmani ve evlijaiš-šejtan*** (Razlikovanje evlija Milostivog i evlija nečastivog); str. 155.

16 Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana), str. 32; Darul-kutubil-ilmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

da džine ne mogu vidjeti ni poslanici ni obični (odabrani) ljudi.

Alusija i Ibn el-Arebi smatraju da džine u njihovim originalnim likovima mogu vidjeti poslanici i posebni (odabrani) ljudi.[17]

Od Mudžahida se prenosi da se džini boje ljudi isto kao što se i ljudi boje njih. Zavide im i mogu ih ureći. Tirmizija i Nesaija bilježe predanje od Ebu Seida da se Allahov Poslanik, s.a.v.s., utjecao Allahu od džina i uroka ljudskih očiju sve do momenta objave sure "El-Felek" i "En-Nas," nakon čega se počeo oslanjati samo na učenje tih sura, ostavljajući sve druge forme utjecanja Bogu.[18]

Džini se rasprostiru po zemlji u prvi akšamski suton. Buharija i Muslim bilježe predanje od Džabira, koji pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

"Kada se spusti noćni suton, ili kad zanoćite, pokupite i čuvajte djecu, jer se šejtani tada razilaze po zemlji. Kada prođe jedno vrijeme, dozvolite im. Pozaključavajte vrata i spomenite Allahovo ime, jer šejtan ne otvara zaključana vrata. Zavežite svoje mješine (za vodu), spominjući Allahovo

---

[17] Abdul-Kerim Nevfan Fevaz Ubejdan, ***'Alemul-Džinni*** (Svijet džina); str. 29; Daru Ibn Tejmija, 1985. god.
Vidi: Abdul-Kerim Nevfan Fevaz Ubejdan, ***'Alemul-džinni fi dav'il-Kitabi ves-sunne*** (Svijet džina u svjetlu Kur'ana i sunneta); str. 19-43.

[18] Hafiz Ebu Zekerijja En-Nevevi, ***Nuzhetul-muttekin šerh rijadis-salihin min kelami sejjidil-murselin*** ("Osvježenje pobožnih", komentar, "Bašte dobrih, izbor iz riječi Predvodnika poslanika"); str. 2, 755.

ime, i prekrijte svoje posude, stavljajući preko njih bilo što. I pogasite svoje svjetiljke."

Džinsko djelovanje na ljude

Džini napadaju i djeluju na ljude. To potvrđuju i islamski temeljni izvori, a iskustveno je poznato kako u muslimanskim, tako i nemuslimanskim društvima, i na temelju toga su nastali mnogi običaji, kao i literarna[19], umjetnička, pa čak i filmska[20] djela.

Napadanje i mučenje ljudi od strane džina može biti izazvano nekim nehotičnim ljudskim činom ili iritiranjem, koji nema uvijek logičan povod, a može biti i bez ikakvog razloga, kao što se to, uostalom, često dešava i kod ljudskih zulumćara, despota i oholnika, da muče, kinje i napadaju slabijeg od sebe.

---

[19] Vidi: svjetski poznato djelo orijentalnog porijekla ***Hiljadu i jedna noć*** prevedeno na bosanski (dr. Enes Duraković, Ljiljan, 1999. god.) i filmovano u mnogo verzija.
Vidi: Isak Baševis Singer (dobitnik Nobelove nagrade za književnost, 1978. god.), ***Rob*** (BIGZ, Beograd, 1984. god.)
Vidi: Milovan Glišić, ***Izbor pripovedaka*** (Narodna knjiga, Beograd, 1965. god.). Ovom tematikom se posebo bave pripovjetke: "Glava šećera", str. 24, i "Poslije devedeset godina" (na temelju koje je snimljen i film); str. 169.

[20] Po motivu đavolskog djelovanja na ljude snimljeni su svjetski poznati filmovi, kao što je "Egzorcist" (Istjerivač đavola), "Gospodar želja", "Predskazanje" i neki drugi, a prikazani su i na našoj televiziji više puta.

U podužem predanju, koje bilježi Muslim od Ebus-Saiba, pripovijeda se o slučaju jednog mladog ashaba ensarije koji je na svom bračnom krevetu ubio ogromnu zmiju, a koja je bila smotana u jednom krugu i u istom momentu je pao mrtav. Kada su slučaj spomenuli Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., objasnio je:

"U Medini se nalaze džini koji su primili islam. Ako vidite nekog od njih, tražite da se udalji u roku od tri dana. Ako se pokaže poslije toga, ubijte ga, jer se radi o šejtanu."

Iz ovog predanja možemo zaključiti da su se džini osvetili mladiću koji je ubio zmiju (džina) u svojoj bračnoj postelji. Prenosilac ovog predanja čak nije siguran ko je prije stradao - da li zmija od udarca koplja ili mladić od džinskog djelovanja.

U Muslimovoj verziji ovog predanja stoji:

"U Medini se nalaze džini koji su primili islam. Ako vidite nekog od onih koji stanuju u ljudskim kućama, tražite tri puta da se udalji. Ako se pokaže poslije toga, ubijte ga, jer se radi o šejtanu."

En-Nevevi, komentarišući ovaj hadis, navodi da upozorenje, koje se daje džinima o odlasku i napuštanju, treba da napravi razliku između "kućnih" džina - onih koji su primili islam - i šejtana. Opomena je došla u vidu hadiske forme: "Podsjećam vas na ugovor koji ste sklopili sa Sulejmanom, sinom Davudovim, da nas ne uznemiravate i da nam se ne pokazujete." Malik smatra da

je dovoljno reći: "Izlazi! Tako ti Allaha i Sudnjeg dana, ne pokazuj nam se i ne uznemiravaj nas!"[21]

Allahov Poslanik, s.a.v.s., izuzeo je dvije vrste najopasnijih zmija koje čovjek ima pravo ubiti u tom trenutku bez opomene: otrovnicu sa dvije bijele tačke na leđima i zmiju kusorepu (poskok), koja prouzrokuje pobačaj (kod nosećih žena) i gubitak vida.[22]

Postoje i posebne džinske prikaze, koje su se, prema predislamskom vjerovanju Arapa, prikazivale putnicima, navodeći ih na pogrešan pravac, da bi ih uništile. U hadisu, kojeg bilježi En-Nevevi u svojim Ezkarim od Džabira, spominje se:

"Ako vam se prikaže utvara, proučite ezan."

Džini prenose poeziju pjesnicima, o čemu, također, postoje predanja.[23]

Moć i nemoć, snaga i slabost džinsko-šejtanskog svijeta

a) Moć i snaga

Uzvišeni Allah dao je džinima neka svojstva i moći koje ne posjeduju insani. O tome nam govore naši tradicionalni izvori, a te specifičnosti su:

---

[21] Vidi: Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El-Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 16; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

[22] ***Kur'an***, sura: Junus.

[23] ***Kur'an***, sura: En-Nahl.

1. ***Brzina pokreta i kretanja.*** Kako doznajemo iz Kur'anskog kazivanja: Sulejman, a.s., traži da mu se donese prijesto kraljice od Sabe, a džin ga obavještava:

﴿قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ﴾

"Ja ću ti ga donijeti"- reče Ifrit, jedan od džinova – "prije nego iz ove sjednice svoje ustaneš, ja sam za to snažan i pouzdan."

﴿قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ﴾

"A ja ću ti ga donijeti" - reče onaj koji je učio iz Knjige - "prije nego što okom trepneš."[24]

Dakle, stotine ili hiljade kilometara oni prelaze za djelić sekunde.

2. ***Mogućnost njihovog prirodnog kretanja kroz kosmos (do određene granice).*** Džini su od momenta svog stvaranja imali mogućnost da se penju po nebeskim sferama i prisluškuju nebeske vijesti, kao što stoji u vjerodostojnom predanju kojeg prenosi Ibn Abbas zabilježenom kod Muslima:

„Dok je Poslanik, s.a.v.s., bio među grupom nas ensarija, na nebesima je zablistala zvijezda padalica, koja je sve osvijetlila.

---

[24] *Kur'an*, sura: En-Neml, ajeti: 39-40.

On upita: 'Šta ste govorili u predislamsko doba za ovakve slučajeve?'

'Govorili smo: Umro je neki velikan ili rodio se neki velikan.'

Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Zvijezda padalica ne pada zbog smrti ili života nekog velikana, nego Allah, dž.š., kada odredi nešto, tada Ga Nosači Arša i stanovnici tih nebesa spomenu tesbihom, potom i stanovnici slijedećih nebesa, sve dok se to ne prenese do naših sfera.

Onda stanovnici sedmera nebesa pitaju Nosače Arša: 'Šta je rekao naš Gospodar', pa ih oni obavijeste. Tako se vijest prenese do naših nebesa. Šejtani ugrabe ono što čuju i dobacuju to do svojih štićenika. Ono što donesu u originalnoj verziji - istina je, međutim, oni mnogo toga dodaju.'"

U drugom predanju stoji da je Ma'mer upitao Zuhriju:

"Je li se gađalo zvijezdama i u predislamsko doba?"

On reče: "Da. Međutim, to se pojačalo kada je poslat Allahov Poslanik, s.a.v.s."

U suri "Džin" Allah, dž.š., kaže:

﴿وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا﴾

﴿وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا﴾

I mi smo nastojali da nebo dotaknemo i utvrdili smo da je moćnih čuvara i zvijezda padalica puno;

i sjedili smo okolo njega po busijama da bismo što čuli, ali će onaj, ko sada prisluškuje, na zvijezdu padalicu, koja vreba, naići.[25]

U komentaru ovih ajeta, Ibn Kesir navodi:

"Uzvišeni Allah obavještava o džinima u vrijeme poslanstva Muhammeda, s.a.v.s., i objave Kur'ana, kada je, čuvajući Kur'an, postavio na nebesima *moćne čuvare* koji su istjerivali šejtane iz njihovih busija, ne dozvoljavajući im da čuju nešto od Kur'ana i prenesu svojim štićenicima i sihirbazima, onemogućavajući tako krađu gajba i njegovu upotrebu prejudiciranjem Objave u svrhe zabluđivanja."[26]

Šejtani imaju i lakši način otkrivanja tajni - tako što prisluškuju meleke i njihove razgovore u oblacima, kako prenosi Aiša, r.a., od Poslanika, s.a.v.s.:

"Meleki u oblacima razgovaraju o nekom događaju koji će se desiti na Zemlji. Šejtani čuju riječ i uliju je u uho proroka kao što se ulijeva u staklenku, nadopunjujući to sa stotinu laži."[27]

---

[25] ***Kur'an***, sura: El-Džinn, ajet: 8-9.

[26] Muhammed Nesib Er-Rifai, Tejsirul-Alijjil-kadir lihtisari tefsir Ibn Kesir (Olakšavanje Uzvišenog - Moćnog u sižeiranju komentara Ibn Kesira); str. 4, 433; Bejrut, 1978. god.

[27] Dr. Omer Sulejman el-Eškar, ***'Alemul-džinni veš-šejatin*** (Svijet džina i šejtana); str. 36; Darun-nefais, 1995., Oman,

Džini ne znaju stvari gajba, osim ako šta saznaju na spomenuti način. A da su znali, onda ne bi ostali radeći teške poslove u pokornosti Sulejmanu, a.s., kada je umro, sve dok crv nije rastočio štap na koji se bio oslonio. Kada je štap popustio nakon godinu dana i kada je Sulejman, a.s., pao, tek tada su shvatili da je umro. A sve do tog momenta bili su u pokornosti.[28] U Kur'anu stoji:

﴿ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَن لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴾

A kad smo odredili da umre, crv koji je bio rastočio štap njegov - upozorio ih je da je umro, i kad se on srušio, džinovi shvatiše da ne bi na muci sramnoj ostali, da su budućnost prozreti mogli.[29]

Iz ovog događaja možemo zaključiti:

1. Tijela poslanika se ne raspadaju. Džini koji su radili pred Sulejmanom, a.s., nisu primijetili da je mrtav ni nakon godinu dana od njegove smrti;

2. Ovo je dokaz da džini ne znaju stvari gajba (tajne), u što su nastojali uvjeriti ljude. Kada su nastavili pored smrti Sulejmana, a.s., da rade pokorno ono što im je on naredio kao vid kazne,

---

Jordan.

[28] Muhammed Nesib Er-Rifai, ***Tejsirul-Alijjil-kadir lihtisari tefsir Ibn Kesir*** (Olakšavanje Uzvišenog - Moćnog u sižeiranju komentara Ibn Kesira); str. 3, 528; Bejrut, 1978. god.

[29] ***Kur'an,*** sura: Saba', ajet: 14.

ljudi su shvatili da oni ne znaju budućnost, niti skrivene tajne.

Kada je tako sa džinima, onda, tajne gajba i budućnosti naročito ne znaju proroci i sihirbazi, i njima se ne smije ići radi "otkrivanja" kojekakvih tajni i problema koji nas muče, nepoznatih stvari, niti povezivati "sudbinu" sa kretanjem zvijezda i sl. Gajb zna samo Allah, dž.š., koji u Kur'anu kaže:

﴿عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا﴾ ﴿إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا﴾

On tajne zna i On tajne svoje ne otkriva nikome, osim onome koga On za poslanika odabere; zato On i ispred njega i iza njega postavlja one koji će ga čuvati.[30]

Muslim bilježi hadis:

"Ko ode proroku i upita ga o nečemu, neće mu biti primljen namaz četrdeset dana."

Međutim, ko te prorokove informacije bude držao za istinu, onda je to vid kufra, apostazije, kao što se navodi u predanju kojeg bilježi Ahmed od Ebu Hurejre:

"Ko ode astrologu (vraču, proroku), pa mu povjeruje, on je time pogazio ono što je objavljeno Muhammedu, s.a.v.s."

3. ***Sposobnost sofisticirane gradnje i naučno-tehničkih dostignuća koja su bila vijekovima ispred ljudskih.***

---

[30] *Kur'an,* sura: El-Džinn, ajeti: 26-27.

O Sulejmanovoj vladavini nad džinima u Kur'anu se kaže:

﴿ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ... ﴾ ﴿يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِن مَّحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَاتٍ ﴾

I da džinovi, voljom njegova Gospodara, pred njim rade…

Oni su mu izrađivali što god je htio; hramove i spomenike, i zdjele kao čatrnje, i kotlove nepokretne.[31]

Ibn Tejmija (1263-1328) spominje neke šejhove koji su imali kontakte sa džinima. Neki od njih pripovijeda da su mu džini pokazivali "berrakan" (nešto blistavo, sjajno), kao da je od vode i stakla,[32] na čemu bi mu prikazali ono što su htjeli da se obavijeste o njemu...

Dalje kaže: "Posredstvom toga oni bi mi prenijeli govor mojih prijatelja. Ja bih odgovorio, a oni bi moj odgovor, onda, posredstvom istog sredstva, prenijeli njima."[33]

4. ***Sposobnost da se materijalizuju.***

---

31 ***Kur'an***, sura: Saba', ajeti: 12-13.

32 Ovo je sigurno bio vid nekakvog ekrana; bilo da se radi o video-telefonu, TV-u ili nečem sličnom što govori da su nas, kao insansko-ljudski svijet, naučno-tehnički pretekli i otišli daleko ispred, jer je Ibn Tejmija živio, radio i djelovao u XIII stoljeću.

33 Šejhul-islam Ibn Tejmija, ***Fetava Šejhul-islam Ibni Tejmije*** (Decizije Ibn Tejmije), Izdanje princa Fehda b. Abdul-Aziza, 1398.; str. 11, 309. Vidi: šejh Ibni Tejmijje, ***El-furkanu bejne evlijair-Rahmani ve evlijaiš-šejtan*** (Razlikovanje evlija Milostivog i evlija nečastivog); str. 158.

Šejtan se na dan Bedra pojavio među idolopoklonicima u liku Surake ibn Malika, stimulišući ih obećanjima da je uz njih i da će ih pomoći u borbi protiv muslimana. Međutim, kada je do susreta i sukoba praktično došlo, on ih je, po šejtanskom običaju, u velikom strahu od meleka pristiglih u pomoć muslimanima pod vođstvom Džibrila, ostavio i pobjegao sa bojišta. U suri El-Enfal se kaže:

﴿وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لاَ غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَاءتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لاَ تَرَوْنَ إِنِّيَ أَخَافُ اللّهَ وَاللّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

I kada im je šejtan kao lijepe njihove postupke predstavio i rekao: "Niko vas danas ne može pobijediti i ja sam vaš zaštitnik!" – onda je on, kad su se dva protivnička tabora sukobila, natrag uzmaknuo, i rekao: "Ja nemam ništa s vama, ja vidim ono što vi ne vidite, i ja se bojim Allaha, jer Allah strašno kažnjava."[34]

5. ***Sposobnost (šejtana) da kolaju po ljudskom tijelu poput krvi***.

Buharija bilježi hadis: "Šejtan, doista, kola po ljudskom tijelu krvnim sudovima."

---

[34] ***Kur'an,*** sura: El-Enfal, ajet: 48

b) Nemoć i slabost

1. ***Džini, šejtani, nemaju moć i supremaciju nad dobrim, pokornim Allahovim robovima***, jer Allah, dž.š., to eksplicite navodi u Kur'anu:

﴿ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلاً﴾

Ali ti, doista, nećeš imati nikakve vlasti nad robovima Mojima![35]

﴿إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلاَّ مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ﴾

Ti nećeš imati nikakve vlasti nad robovima Mojim, osim nad onima koji te budu slijedili, od onih zalutalih.[36]

To je istina koju i sam šejtan priznaje, a o čemu nas obavještava Kur'an:

﴿ وَلأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ﴾ ﴿إِلاَّ عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ﴾

I potrudiću se da ih sve zavedem, osim među njima Tvojih robova iskrenih.[37]

Ibn Dževzi navodi predanje od Hasana Basrija iz kojeg se razumije da čovjek može pobijediti šejtana ako radi u ime Allaha, dž.š., i obratno - šejtan pobjeđuje njega ako mu poslovi nisu u ime Uzvišenog:

Postojalo je drvo koje su idolopoklonici obožavali umjesto Allaha, dž.š. Neki čovjek se rasrdi

---

[35] *Kur'an*, sura: El-Isra, ajet: 65.

[36] *Kur'an*, sura: El-Hidžr, ajet: 42.

[37] *Kur'an*, sura: El-Hidžr, ajet: 39-40.

i zarekao u ime Boga da će ga posjeći. Kada je pošao da to izvrši, susretne ga šejtan u liku čovjeka i upita:

-Šta hoćeš?

-Hoću da posiječem drvo koje se obožava umjesto Allaha.

-Ako ga ti ne obožavaš, pa što ti smeta ako to čini neko drugi?

-Ja ću ga, ipak, sigurno posjeći!

Šejtan mu predloži:

-Hoćeš li nešto bolje od toga? Nemoj ga posjeći, imaćeš svako jutro dva cekina kod jastuka.

-Otkud to?

-Ja ću ti dati.

On se vrati i doista sutradan nađe pored uzglavlja dva cekina. Međutim, slijedeći dan ne nađe ništa. Rasrdi se ponovo i krene da posiječe drvo. Šejtan mu se ponovo predstavi u poznatom liku, pitajući ga:

-Šta hoćeš?

-Hoću da posiječem drvo koje se obožava umjesto Uzvišenog Allaha.

-Lažeš! Ti to ne možeš.

Pošao je da izvrši svoju nakanu, međutim, šejtan ga baci na zemlju i pođe gušiti da ga gotovo rastavio sa dušom, a onda mu reče:

-Ja sam šejtan! Prvi put kada si pošao bio si sa srdžbom u ime Allaha i ja te nisam mogao spriječiti. Prevario sam te sa dva cekina, pa si promijenio

namjeru. Kada si došao drugi put, tvoja srdžba je bila u ime dva cekina i ja sam te pobijedio."[38]

2. ***Boje se nekih Allahovih robova bježeći od njih da ih ne susretnu***, kao što se spominje u više verzija da je Poslanik a.s., rekao Omeru ibn el-Hattabu:

"Tako mi onoga u čijoj ruci je moja duša, šejtan se ne susretne s tobom na putu a da ne promijeni pravac."

"Omere, šejtan te se boji!"

"Doista, gledao sam šejtane ljudi i džina kako bježe od Omera."

3. ***Bili su potčinjeni Sulejmanu, a.s.*** čija dova se uslišila:

﴿قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا يَنبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي﴾

"Gospodaru moj" – rekao je - "oprosti mi i daruj mi vlast kakvu niko osim mene neće imati!"[39]

Na osnovu uslišane dove imao je nad njima vlast, tako da *su mu oni izrađivali što god je htio: hramove i spomenike, zdjele kao čatrnje, kotlove nepokretne.*[40]

﴿وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ...

[38] Ebul-Ferdž el-Dževzi, ***Telbisul-Iblis*** (Iblisova obmana), (Daru Omer ibn el-Hattab), str. 32.

[39] ***Kur'an***, sura: Sad, ajet 35.

[40] ***Kur'an***, sura: Saba', ajeti: 12-13.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِن مَّحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَاتٍ ﴾

4. *Nisu u stanju da čine mu'džize*, kako se to doslovno spominje u Kur'anu:

﴿قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَن يَأْتُواْ بِمِثْلِ هَـذَا الْقُرْآنِ لاَ يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾

Reci: "Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali."[41]

5. ***Ne mogu se predstaviti u snu pravim likom Poslanika, s.a.v.s.***, (kao što bilježi Muslim):

"Ko me vidi u snu, vidio me je. Šejtan se ne može predstaviti u mome liku."

Međutim, postoje vjerodostojna predanja sa tekstom: "ne bi trebalo da se šejtan predstavlja u mom liku", što u komentaru nekih učenjaka znači da nije svako snivanje Poslanika, s.a.v.s., njegovo istinsko snivanje, osim u slučaju da sanjani lik odgovara njegovom vjerodostojnom opisu.

6. ***Ne mogu pregraničiti određene nebeske sfere u kosmosu***, kao što se potvrđuje u Kur'anu:

﴿يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ﴾

"O družine džinova i ljudi, ako možete da preko granica nebesa i Zemlje prodrete,

---

41 *Kur'an*, sura: Isra', ajet: 88.

prodrite, moći ćete prodrijeti jedino uz veliku moć!"[42]

7. ***Ne mogu otvoriti vrata zaključana spominjanjem Allahovog imena.***

Buharija bilježi predanje:

"Kada se spusti noć, kada omrknete, pokupite i zaštitite djecu jer se tada šejtani spuštaju na Zemlju. Kada prođe jedan čas onda ih pustite, zaključajte vrata i spomenite Allahovo ime. Šejtan ne otvara zaključana vrata."

Bolesti koje prouzrokuju džini

Džinsko djelovanje na ljude javlja se u vidu različitih bolesti sa poznatim simptomima. One se mogu podijeliti na dvije grupe bolesti, u zavisnosti od toga da li su izazvane tzv. messom (ograma, ograisavanje), spontanim džinskim djelovanjem ili sihrom (vradžbina, magija), koji spravlja sihirbaz (vračar). Najraširenija džinska djelovanja su izražena tzv. ***sar'om*** (ograma, ograisavanje), koja se javlja u vidu i sa simptomima ludila, bjesnila i epilepsije (padavice), te ***isabetul-a'jn*** (pogođenost okom, urok), dok se ***djelovanje sihirbaza*** (vračara) manifestuje kroz mnogobrojne vrste ***sihra***.

Džini se nalaze i stanuju u kućama ljudi. Kućni džin se naziva Amir (pl. Ummar). Stanuju na nečistim mjestima u hammamima (kupatilima),

---

[42] ***Kur'an***, sura: Er-Rahman, ajet: 33.

klozetima, wc šoljama, kantama za smeće, kaburima, životinjskim koralima i sličnim nečistim mjestima. Poslanik, s.a.v.s., je prikom ulaska u klozet izgovarao: "Sa Allahovim imenom! Utječem se Tebi od džina i džinkinja."[43]

[43] Vidi: Meždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir), (Mektebetul-Kur'an, 1988. god.), str. 17.

Liječenje Kur'anom

Pošto su se ustalili mnogobrojni običaji i praznovjerja vezani za ovu temu, dat ćemo jednu širu šerijatsko-pravnu eksplikaciju islamskog pogleda na pitanje djelovanja tog nevidljivog i tajanstvenog svijeta u vidu raznih bolesti i načina njihove preventive i liječenja Kur'anom.

Kur'an je lijek

U Kur'anu stoji:

﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا﴾

Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.[44]

Kada je u pitanju hermeneutički pristup Kur'anu, komentirajući ovaj ajet, neki islamski učenjaci kažu da je Kur'an potpuni lijek od svih srčanih i tjelesnih bolesti - ovosvjetskih i eshatoloških. Međutim, nije svako kompetentan, niti osposobljen za liječenje Kur'anom. Ali ako bolesnik pogodi

[44] *Kur'an*, sura: El-Isra, ajet: 82.

formulu liječenja, suprotstavljajući Kur'an bolesti sa iskrenim, definitivnim ubjeđenjem u njegovu efikasnost, uz ispunjenje uvjeta za ozdravljenje, nema bolesti koja mu se može oprijeti.[45]

Ibn Kajjim navodi:

"Razbolio sam se u Mekki. Ne nađoh liječnika niti lijeka. Liječio sam se Fatihom. Proučio bih je više puta na gutljaj vode Zemzema, pa to popio. Definitivno sam ozdravio. Poslije ovog iskustva počeo sam to primjenjivati i na druge vrste bolesti i izliječivši ih potpuno efikasno."[46]

Naučni eksperimenti kao potvrda efikasnosti liječenja Kur'anom

Liječenje Kur'anom je provjeravano u raznim eksperimentima, čiji rezultati su publikovani.[47] Jedna od tih eksperimentalnih provjera Kur'anskog djelotvornog lijekovitog učinka sprovede-

[45] Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 103; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

[46] Ibn Kajjim el-Dževzija, ***Zadul-me'ad fi hedji hajril-i'bad*** (Poputbina za povratak u uputi najvrednijeg roba); str. 4, 178; Muessesetur-risale, Bejrut, 1987. god.

[47] Medždi Muhammed eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 105-107; Mektebetul-Kur'an, 1988. god. Medždi je ove podatke prenio iz knjige profesora Muhammeda Ibrahima Selima, pod naslovom ***Et-Tedava bil-Kur'an*** (Liječenje Kur'anom).

na je od strane Udruženja islamskih medicinskih znanosti sa Floride (SAD), uz primjenu savremene elektronske kompjuterizovane tehnike. Cilj eksperimenta je bio provjeriti djelovanje učenja Kur'ana na funkcije tjelesnih organa i matematičko izračunavanje tog djelovanja - ako postoji. Kur'an je učen grupama ispitanika uz mjerenje određenih fizioloških promjena. Uzorci ispitanika uzeti su od tri kategorije ljudi:

- grupe muslimana koja zna arapski jezik i potpuno ga razumije;

- grupe muslimana koja ne zna arapski jezik (nearapi) i

- grupe nemuslimana.

Mjerenja su pokazala da učenje u 97% eksperimenata djeluje umirujuće na slušaoca i dokazano je da Kur'an opušta i smanjuje živčanu napetost.

U drugom eksperimentu dokazano je djelovanje Kur'anskih riječi na nekoga ko ih ne razumije putem dvije metode, odnosno upotrebom dva sredstva:

1 - direktnim psihološkim pregledom kompjuterskom tehnikom;

2 - kontroliranjem i mjerenjem fizioloških promjena na tijelu slijedećim postupcima:

- program kompjutera je obuhvatao psihičke pretrage i kontrolu promjena koje je pretvarao u štampani izvještaj sa rezultatima;

- aparati elektronske kontrole su sadržavali četiri kanala - dva kanala za mjerenje električnih pulsiranja mišića kao reakcija živčanog djelovanja, kanal za mjerenje elektriciteta kože i kanal za mjerenje količine protoka krvi u koži, pulsa i temperature.

Razlog tih mjerenja je u tome što se povećanjem i smanjenjem temperature ubrzava rad srca. Isto tako, smirenjem i smanjenjem napetosti šire se krvni sudovi, pa se povećava količina krvi u koži, što prouzrokuje povećanje temperature i smanjenje pulsa.

Izvođen je eksperiment na uzorku od pet nemuslimana (tri muškarca i dvije žene), sa prosjekom života od 22 godine.

Obavljeno je 210 eksperimenata.

U 85 eksperimenata ispitanici su slušali uobičajeno učenje Kur'ana na arapskom jeziku.

U drugih 85 eksperimenata slušali su arapsko-kiraetsko oponašanje učenja Kur'ana sa običnim ljudskim govorom, bez učenja svetog teksta Kur'ana.

U još 40 eksperimenata ispitanici su podvrgnuti potpunoj tišini, gdje nisu slušali nikakav zvuk (eksperiment tišine).

Rezultat ovih eksperimenata bio je slijedeći:

- eksperiment tišine apsolutno nije djelovao na opuštanje živčane napetosti;

- učenje običnog ljudskg govora (neKur'anski tekst) djelovao je pozitivno u 35% eksperimenata;

- učenje Kur'anskog teksta pozitivno je djelovalo u 65% eksperimenata.

Mensur Abdul-Kerim Muhammed napisao je knjigu[48] u kojoj je na temelju medicinskih eksperimenata i analiza koje je vršio dr. Muhammed el-Husejni, magistar medicinskih znanosti, sa svojim saradnicima došao do frapantnih otkrića. Naime, krvna grupa uzoraka krvi koju je uzimao od osoba sa bolešću sar'a ili sihra u vrijeme učenja rukje, razlikuje se od njihove krvne grupe kada se ne uči rukja. Krv iste osobe uzeta u momentu učenja rukje i sa istog mjesta (uboda) kad se rukja ne uči imala je različitu krvnu grupu. Crvena krvna zrnca te krvi ne samo da nisu odumirala poslije 12 sahata, nego su se umnožavala.

Naravno, nije nam cilj vođenje polemike oko ovih pitanja, nego ovo navodimo samo kao publikovane primjere, do kojih je lahko doći.

Liječenje sar'a

Sar'a je, inače, vid duševne bolesti nastale pod utjecajem šejtansko-džinskog messa, tj. dodira (ograma, ograisavanje), u kojoj bolesnik

---

[48] Vidi, ***Mu'džizatuš-šifa' bil-hidžameti*** (Nadnaravnosti liječenja hidžamom /liječenje metodom puštanja krvi/; Daru Raide, Kairo 1994. god.

nije uvijek svjestan svojih riječi, psihički je neuravnotežen, gubi pamćenje, fizički je nestabilan i ne može se kontrolisati u pokretima i postupcima. To je vid ludila, epilepsije ili nekog drugog psihofizičkog poremećaja. Može da bude prouzrokovan djelovanjem zlih džina iz raznoraznih razloga.

Ibn Kajjim el-Dževzija kaže:

Dvije su vrste sar'a:

a) sar'a prouzrokovana od zemaljskih zlih duhova - duša (El-ervah el-habise eš-šerire el-erdijje) i

b) medicinski poremećaj.

Prva vrsta se liječi uz pomoć ulaganja dvije vrste napora:

1 - od strane bolesnika i

2 - od strane liječnika.

Bolesnik treba da uloži ličnu snagu i napor u iskrenom stremljenju i okretanju prema Kreatoru i Gospodaru ovih duša s pravovaljanim, ispravnim utjecanjem (et-tea'vvuz), u kojem će se poklopiti i sliti jezička i srčana komponenta, jer je ovo vid borbe. Pobjeda protiv neprijatelja ne dolazi samo pomoću oružja, osim ako je ono kvalitetno samo po sebi i ako je pomagač snažan i jak. U slučaju da jedna od navedenih komponenti nedostaje, onda pobjeda dolazi u pitanje, a naročito u slučaju odsustva obje; ako je srce prazno, bez imana, bez oslonca na Allaha i bogobojaznosti i ako nema oružja.

Ove dvije komponente mora posjedovati i liječnik. Nije dovoljno da izgovara samo: *"Izlazi"*, *ili: "Bismillah", ili: "La havle ve la kuvvete illa billah"*. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je govorio: "Izlazi Allahov neprijatelju, ja sam Allahov Poslanik!"

Gledao sam našeg šejha[49] kako šalje bolesniku osobu koja će govoriti sa duhom (džinnom) koji je ušao u tu osobu i prenijeti mu poruku: "Šejh ti poručuje: „Izlazi, jer ti to nije dozvoljeno!" Bolesnik bi se nakon toga probudio iz transa. Ponekad bi šejh lično korespondirao sa njim, a ponekad se dešavalo da zli duh neće da izađe, pa bi ga izbacio udaranjem. Bolesnik bi se probudio ne osjećajući bol. To smo vidjeli mnogo puta.

Posebno bi na uho bolesnika dugo ponavljao učeći ajet:

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾

Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da nam se nećete povratiti.[50]

Pripovijedao mi je šejh da je jednom učio rukju na uho bolesnika, pa se javio duh: „Da" - otežući glasom. „Zbog toga sam" - pripovijeda šejh - "potegao štapom i počeo ga udarati po vratnim žilama, dok se nisam umorio. Prisutni nisu nimalo sumnjali da je bolesnik podlegao udarcima. Odjednom, javila se džinkinja govoreći:

- Ja ga volim!
- On tebe ne voli.

[49] Misli na šejhul-islama - IbnTejmiju.
[50] *Kur'an*, sura: El-Mu'minun, ajet: 115.

- Hoću da obavim hadž zajedno sa njim.

- On neće da ide na haddž s tobom.

- Onda ću ga napustiti zbog tvojih kerameta.

- Ne, nego u pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku.

- Dobro, izaći ću.

Bolesnik se osvijestio obazirući se desno-lijevo i govoreći:

- Šta ću ja kod šejha?

Upitaše ga:

- A svi ovi udarci koje si podnio?!

- Zašto bi me šejh udarao kad nisam ništa skrivio?

Uopšte se nije sjećao da ga je šejh tukao."

Šejh je liječio učenjem Ajetul-kursije, naređujući da je liječnik i bolesnik dugo uče i ponavljaju, a također i sure Mua'vvizetejn (El-Felek i En-Nas).

Ukratko, ovo je vrsta sar'a, čije liječenje ne poriču, osim malobrojne neznalice, koji nemaju znanja i pameti.

Najviše djelovanje zlih duša (duhova) je na one koji su slabi u vjeri, čija su srca prazna od imana, čiji jezici ne zbore istinskim zikrom i utjecajem i na one koji se ne štite imansko-sunnetskim zaštitama, pa kada ih susretnu zle duše, nenaoružane i ogoljele, zapahnu ih i djeluju na njih.[51]

[51] Ibn Kajjim el-Dževzija, ***Zadul-me'ad fi hedji hajril-i'bad*** (Poputbina za povratak u uputi najvrednijeg roba); str. 4, 69; Muessesetur-risale, Bejrut, 1987. god.

Tradicionalni dokazi postojanja i mogućnosti liječenja ove bolesti

Mnogobrojni su dokazi iz tradicionalnih šerijatskih izvora koji potvrđuju džinsko-šejtansko djelovanje u vidu sar'a.

U Kur'anu Allah, dž.š., kaže:

﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لاَ يَقُومُونَ إِلاَّ كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ﴾

Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom šejtan izbezumio.[52]

U najpoznatijem klasičnom komentaru Kur'ana od imama Taberija kaže se da je "šejtanski dodir vid sar'a ili ludila."[53]

U Kurtubijevom tefsiru kod objašnjenja ovog ajeta kaže se:

"U ovom ajetu imamo dokaz protiv onih koji smatraju da se sar'a ne dešava od strane džina i protiv onih koji tvrde da su to prirodne pojave, a da šejtan ne može da se kreće po ljudskom tije-

---

[52] ***Kur'an,*** sura: EL-Bekara, ajet: 275.

[53] Muhammed ibn Džerir et-Taberi, ***Džami'ul-bejan a'n te'vili ajil-Kur'an*** (Jasni zbornik komentara Kur'anskih ajeta); str. 3, 101; Darul-fikr, 1988. god.

lu i prouzrokuje, tzv., mess, odnosno jednu vrstu ludila."[54]

U hadisu, kojeg bilježi Taberani, spominje se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., izliječio nekog mladića koji je doveden svezan zbog stanja ludila. Izudarao ga je po leđima, govoreći: "Izlazi, Allahov neprijatelju! Izlazi" - sve dok mu se ludački pogled nije potpuno izbistrio. Zatim je proučio dovu i potrao ga po licu. Mladić je ozdravio nakon toga i bio u takvom zdravstvenom stanju da niko od njegove družine nije bio pametniji i normalniji od njega.[55]

Iz ovoga predanja može se zaključiti:

- da šejtan, Allahov neprijatelj, može da djeluje na čovjeka u vidu bolesti **sar'a** (ograma, ograisavanje, ludilo);

- da se taj vid bolesti može liječiti na način kao što je to učinio Allahov Poslanik, s.a.v.s.;

- da se šejtan može spojiti sa čovjekom, ući u njega i djelovati na njega. To se razumije iz dijela predanja u kojem Poslanik, s.a.v.s., traži izlazak šejtana iz tijela oboljele osobe. Logično je da izlasku mora prethoditi ulazak.

Slično je i predanje koje bilježi El-Hejsemi, a u kojem se spominje da je Allahovom Poslani-

---

[54] Muhammed ibn Ahmed el-Kurtubi, ***El-Džamiu' liahkjamil-Kur'an*** (Zbornik propisa Kur'ana); str. 3, 335; Daru ihjait-turasil-Arebi, Bejrut, Libanon, 1985. god.

[55] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan mineldžinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

ku, s.a.v.s., došla neka žena, tražeći da on zamoli Allaha, dž.š, za ozdravljenje njenog sina koji je poludio. On joj zatraži da donese vode. Donijela je kamenu posudicu s vodom, u koju je pljunuo, saprao lice, proučio dovu i naredio: "Saperi ga ovim i zamoli Allaha da ga izliječi." Prenosilac ovog predanja kaže: "Zatražio sam da mi dā od te tečnosti za mog sina. Uzeo sam malo na prstima i pomazao po njemu. Bio je poslije najzdraviji čovjek. Pitao sam i tu ženu o njenom sinu, pa je rekla da je potpuno ozdravio."[56]

Ebu Davud bilježi predanje koje En-Nevevi smatra u svojim Ezkarima vjerodostojnim, u kojem Haridžetu ibn Es-Salt prenosi hadis od svog amidže, koji je primio islam pred Poslanikom, sa.v.s., i vraćajući se od njega, sreo ljude koji su držali nekog okovanog čovjeka. Rekoše mu da su međusobno pričali o tome kako je, vjerovatno, njegov prijatelj (Poslanik, s.a.v.s.) poslat sa nekim dobrom i koristi za ljude. Zatim ga upitaše o tome da li postoji nešto čime se (muslimani) liječe. (On dalje pripovijeda):

"Učio sam mu rukju (zbornik određenih Kur'anskih citata) u vidu Fatihe, dok nije ozdravio. Oni mi pokloniše stotinu ovaca. Otišao sam Poslaniku, s.a.v.s., i obavijestio ga o tome. Upitao me je: "Jesi li šta drugo izgovarao?" Rekoh: "Ne!" On reče: "Prihvati taj poklon. Teško onom ko se hrani

---

[56] Vidi: Nuruddin el-Hejsemi, ***Medžme'uz-zevaid ve minbeu'l-fevaid*** (Zbornik popudbine i izvorište koristi); str. 9, 3.; Darur-rejjan, Darul-kitabil-A'rebi, 1987. god.

od nevaljane rukje! Ti si se nahranio pravovaljanom rukjom."

Ovo predanje se prenosi i u ovoj verziji:

"Učio mu je rukju tri dana, jutrom i uveče, u vidu ponavljanja Fatihe. Kada bi proučio suru, sakupio bi pljuvačku i pljunuo."

Ibn Tejmija smatra da džini ulaze u tijelo čovjeka, a to je i mišljenje uleme ehlusunnetske provenijencije, koja se konsenzusom slaže u ovom pitanju. U čovjeku izazivaju sar'u i govore u njemu jezikom koji on ne kontroliše. Poslanik, s.a.v.s., u predanju koje bilježe Buharija i Muslim je rekao:

"Šejtan krvnim sudovima kola po ljudskom tijelu".[57]

Prenosi se da je Ahmed ibn Hanbel, utemeljitelj hanbelijskog mezheba, liječio sar'u. Njemu se požalio halifa El-Mutevekkil na slučaj djevojke-robinje njegovog prijatelja koja je imala bolest sar'a. Imam Ahmed izvadi drvene nanule sa remenom od palminog lišća, u kojima je uzimao abdest, i dodade ih svom prijatelju, rekavši:

"Odi u rezidenciju halife, sjedni pored uzglavlja robinje i reci mu (džinu koji se spojio sa tijelom bolesnice): „Poručio ti je Ahmed slijedeće: 'Voliš li dobrovoljno izaći ili da dobiješ sedamdeset udaraca ovim nanulama."

Zločesti džin se javio jezikom bolesnice:

---

[57] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 65; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

"Čujemo i pokoravamo se. Kada bi nam Ahmed naredio da se selimo iz Iraka, poslušali bismo. Ahmed se (istinski) pokorio Allahu, a ko se Allahu pokori - zaslužuje da mu se svako pokori."[58]

Džin je izišao iz te djevojke i ona je postala potpuno normalna, izrodila djecu i sve je teklo normalnim tokom dok je Ahmed ibn Hanbel bio živ. Kada je umro, džin se vratio u tijelo te žene. Halifa se obratio Ebu Bekru el-Merveziju, koji je naslijedio Ahmeda ibn Hanbela - najpoznatijeg učenjaka svoga vremena. On se, znajući za slučaj Ahmeda, uputio s nanulom kod bolesnice. Međutim, džin se javio odbijajući pokornost i govoreći da je Ahmed ibn Hanbel bio posebno pokoran Allahu, dž.š., pa je džinima bilo naređeno da mu se pokoravaju, što nije slučaj sa El-Mervezijem.

---

[58] Ahmed ibn Hanbel, jedan je od dvojice islamskih velikana, zajedno sa Ebu Bekrom koji su odigrali presudne uloge u dvjema posebno teškim situacijama u historiji islama i islamskog ummeta: Ebu Bekr u situaciji odrođavanja arapskih plemena od islama i njihovog odbijanja plaćanja zekata kada im je nagovijestio rat i ponovo upokorio, a Ahmed ibn Hanbel u situaciji ideološkog rascjepa islamskog ummeta kod pitanja nestvorenosti i primordijalnosti Kur'ana, koje je bilo podijelilo islamski ummet. Ahmed ibn Hanbel je uspio da nametne ehlusunnetsko mišljenje, ali tek nakon dugotrajne borbe mišljenja, mučenja i boravka u zatvoru. Za njega su rekli da je odigrao ulogu poslanika.
Vidi: dr. Vehbe ez-Zuhajli, ***El-Fiqhul-islamijju ve edilletuh*** (Islamsko pravo i njegovi dokazi); str. 1, 28; Darul-fikr, 1996. god.

Slično se prenosi i za Ibn Tejmiju, kao što smo ranije citirali. Njegov učenik Ibn Kajjim pripovijeda da je Šejh znao samo poslati nekoga džinu sa porukom o izlasku iz oboljele osobe, što je bilo dovoljno za ozdravljenje. U drugim slučajevima to bi lično uradio. Ponekad bi naišao na primjer zlog džina koji mu se nije pokoravao, pa bi primjenjivao metodu silnog udaranja štapom, da bi prisutni pomislili da bolesnik takve batine i udarce ne može podnijeti i ostati živ. Međutim, bolesnik bi se budio iz transa i stanja ludila potpuno normalan, začuđeno pitajući šta će šejh kod njega, ne sjećajući se nikakvih udaraca.[59]

Situacije u kojima se dešavaju džinski napadi

Džinski mess (dodir) može da se desi u slučaju:

- ljudskog iritiranja džina nekim nesmotrenim postupkom, koji ga uznemiri, jer je džin nevidljiv (polije ga vrelom vodom, padne na njega i sl.);

- zaljubljenosti džina ili džinkinje u ljudsko stvorenje;

---

[59] Vidi: Ibn Kajjim el-Dževzija, ***Zadul-me'ad fi hedji hajril-i'bad;*** str. 4, 68; Poputbina za povratak u uputi najvrednijeg roba, Muessesetur-risale, Bejrut, 1987. god.
Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 65; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

- nepravde i zuluma zlog džina koji se dešava čak i bez ikakvog razloga, a nastupi u jednom od četiri stanja kod ljudi:

u velikoj srdžbi,

u golemom strahu,

u velikom uživanju i

u teškoj depresiji.[60]

Ulazak i spajanje sa čovjekom može se desiti zbog prirode i naravi džina koji su nematerijalni, odnosno stvoreni "od plamena vatre".[61]

Simptomi džinskog djelovanja

Simptomi oboljele osobe mogu se podijeliti na one koji se manifestuju na javi ili u snu.[62]

Simptomi u snu su:

- nesanica, često buđenje, noćne more, mjesečarenje;

---

60 Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 75; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.
Vidi: Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 81; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

61 ***Kur'an,*** sura: Er-Rahman, ajet: 15.

62 Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 76; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.
Vidi: Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir), str. 78; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

- zastrašujći snovi, propraćeni proganjanjem, pri čemu se ne može pobjeći;

- snivanje životinja: zmija, mačaka, pasa, lavova, miševa itd.;

- škripanje zubima;

- nekontrolisano smijanje, plač, vrištanje ili jaukanje;

- snivanje sebe u groblju ili na nekom pustom mjestu;

- snivanje ljudi neprirodnih dimenzija: izduženih, skraćenih, crnih;

- snivanje strašila[63] i aveti.

Simptomi koji se mogu osjećati na javi:

- unutrašnji poriv averzije i odvraćanja od bilo kog vida ibadeta (obredoslovlja), posebno namaza i zikra;

- konstantna glavobolja, koja nema medicinski uzrok;

- odsutnost duha;

- fizička lijenost i tromost, koja podsjeća na robotsku neusklađenost pokreta;

- kočenja i nervne krize;

- bolovi u nekim dijelovima tijela koje je nemoguće medicinski liječiti.

Svojstva učača rukje

Oni koji se praktično bave liječenjem spomenutih bolesti trebali bi imati slijedeća svojstva:

---

[63] Nešto od čega se čovjek prepadne.

- da posjeduju ispravno, neupitno, ortodoksno, islamsko monoteističko vjerovanje, koje slijedi praksa u riječima i djelima;

- da posjeduju definitivno uvjerenje u božansku istinitost Kur'ana i njegovo djelovanje na džine i šejtane koji su adresati Objave;

- da poznaju islamsku doktrinu vezanu za tajanstveni svijet džina i šejtana, jer se prilikom liječenja i kontakta sa džinima moraju donositi odluke, pri čemu se može napraviti katastrofalna pogreška;

- da poznaju islamsko pravo, njegovu doktrinu i da mogu otkriti šejtanske spletke i zavođenja, kao što se prenosi od Ibn Tejmije, kome je jedan džin ponudio izlazak iz bolesne osobe, rekavši: "Izlazim iz poštovanja prema tebi." Međutim, šejh mu je odvratio: "Ne! Moraš izaći iz pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku";

- lijepo bi bilo da čovjek koji se bavi liječenjem bude oženjen, kako bi postojao manji rizik od griješenja i kako ne bi padao u iskušenje sa oboljelim ženskim osobama koje prilikom liječenja, u velikom procentu, bivaju u transu i potpunoj ovisnosti, ne sjećajući se uopšte šta se sve sa njima dešavalo. Zbog toga, za vrijeme tretmana i liječenja sa pacijenticom obavezno mora biti prisutan njen skrbnik, kako bi se izbjegla mogućnost griješenja;

- da se klone griješenja, jer griješenje pomaže šejtanu i daje mu pravo da ne sluša, ne pokorava se i ostane kod oboljele osobe;

- da obavljaju vjerske obaveze i ibadete, kojima se slabi šejtanski utjecaj;

- da spominju i slave Allaha, dž.š., na način kako je to propisano sunnetom u različitim prilikama i situacijama;

- da imaju ispravan i čist nijet kod liječenja;

- da se imuniziraju i zaštite posebnim vidovima sunnetskih zikrova. Ukoliko se neko više približi Allahu, dž.š., ibadetom, zikrom, pokornošću i sl., utoliko se više udalji od šejtana i mogućnosti da oni na njega djeluju.[64]

Rukja

U šerijatu se ove bolesti liječe metodom učenja rukje, tj. određenih ajeta (rečenica, odlomaka) iz Kur'ana. Kur'an je lijek, kao što se i u njemu samom kaže:

﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلاَ يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إَلاَّ خَسَارًا﴾

Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.[65]

U predanju kojeg bilježe mnogobrojni hadiski autori, kao što su Ibnus-Sunni, Hakim, Bejhekija

[64] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 78; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

[65] ***Kur'an***: sura: El-Isra, ajet: 82.

i Abdullah ibn Ahmed ibn Hanbel, daje se izbor ajeta koji se uče za ozdravljenje od sar'a,[66] što je osnova rukje koja se uči kod liječenja od sar'a.

Ubejj ibn Ka'b pripovijeda:

„Bio sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., kada je došao neki beduin, rekavši:

- Allahov Vjerovjesniče, imam bolesnog brata.
- Od čega je bolestan?
- Od ludila.
- Dovedi ga.

Poslanik ga je stavio ispred sebe, a potom proučio slijedeće ajete:

- Fatihu;
- ajete sure El-Bekara: 1-4, 163-164, 255, 284-286;
- Osamnaesti ajet sure Alu Imran;
- Pedesetčetvrti ajet sure El-Eraf;
- Stotinu-šesnaesti ajet sure El-Mu'minun;
- Treći ajet sure El-Džinn;
- ajete iz sure Es-Saffat: 1-10;
- ajete sure El-Hašr: 21-24,
- suru Ihlas i
- El-Muavvizetejn.[67]

---

[66] Sar'a je, inače, vid duševne bolesti nastale pod utjecajem šejtansko-džinskog messa, tj. dodira (ograma, ograisavanje), u kojoj bolesnik nije uvijek svjestan svojih riječi, psihički je neuravnotežen, gubi pamćenje, fizički je nestabilan i ne može se kontrolisati u pokretima i postupcima

[67] Vidi: Meždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 62; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

Ajeti rukje[68]

Na osnovu ovog predanja, dakle, ajeti rukje su:

El-Fatiha

١ - ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

٢ - ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

٣ - ﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

٤ - ﴿مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾

٥ - ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

٦ - ﴿اهدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾

٧ - ﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ﴾

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1 - Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo,

2 - Milostivog, Samilosnog,

3 - Vladara Dana sudnjeg,

4 - Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!

5 - Uputi nas na pravi put,

6 - na put onih kojima si milost Svoju darovao,

7 - a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali!

---

[68] U sklopu izbora ovih ajeta navodimo i one koji se uče u rukji za liječenje od sihra, s prijevodom Besima Korkuta

El-Bekara, ajeti: 1-4

﴿ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَـٰنِ الرَّحِيمِ ﴾

﴿الم﴾ ١

٢- ﴿ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴾

٣- ﴿الَّذِيـنَ يُؤْمِنُـونَ بِالْغَيْـبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّـا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾

٤- ﴿والَّذِيـنَ يُؤْمِنُـونَ بِـمَا أُنْـزِلَ إِلَيْـكَ وَمَـا أُنْـزِلَ مِـنْ قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ﴾

٥- ﴿أُوْلَـئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُوْلَـئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

1 – Elif - Lám - Mîm.

2 - Ova knjiga, u koju nema nikakve sumnje, upustvo je svima onima koji se budu Allaha bojali;

3 - onima koji u nevidljivi svijet budu vjerovali i molitvu obavljali i udjeljivali dio od onoga što im Mi budemo davali;

4 - i onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali.

5 - Njima će Gospodar njihov na pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.

El-Bekara, ajet: 102

﴿وَاتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ الشَّـيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُـلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ
وَلَـكِـنَّ الشَّـيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّـحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى
الْمَلَكَـيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولاَ
إِنَّـمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلاَ تَكْفُـرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُـونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ

وَزَوْجِهِ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا
يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ
خَلاَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ﴾

... i povode se za onim što su šejtani o Sulejmānovoj vladavini kazivali. A Sulejmān nije bio nevjernik - šejtani su nevjernici učeći ljude vradžbinama u Babilonu, Hârūta i Mârūta, a to nije bilo nadahnuto dvojici meleka. Njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bismo rekli: "Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!" I ljudi su od njih dvojice učili kako će muža od žene rastaviti, ali nisu mogli time nikome bez Allahove volje nauditi. Učili su ono što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onom svijetu imati. A doista je jadno ono za što su se prodali, kad bi samo znali![69]

El-Bekara, ajeti: 163-164

﴿وَإِلَـهُكُمْ إِلَـهٌ وَاحِدٌ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ إِنَّ فِي خَلْقِ
السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي
فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنزَلَ اللّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِن مَّاءٍ فَأَحْيَا

[69] Prijevod ovoga ajeta smo uzeli iz Tefsira Ibni Kesira jer je, po našem sudu, korektniji nego prijevod Besima Korkuta. (Vidjeti: *Tefsir Ibn-Kesir - skraćeno izdanje*, str. 78; izabrao najispravnije verzije Muhammed Nesib Er-Rifa'i, Visoki saudijski komitet za pomoć BiH, 2000. god.)

بِهِ الأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ
وَالسَّحَابِ الْمُسَخِّرِ بَيْنَ السَّمَاء وَالأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾

163 - A vaš Bog - jedan je Bog! Nema boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog!

164 - Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba, pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti.

El-Bekara, ajeti: 225-227

﴿اللّهُ لاَ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا
شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾

﴿لاَ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىَ لاَ انفِصَامَ
لَهَا وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

﴿اللّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُواْ يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّوُرِ وَالَّذِينَ
كَفَرُواْ أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
أُوْلَـئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾

255 - Allah je - nema boga osim Njega - Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež, niti san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna - drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!

256 - U vjeru nije dozvoljeno silom nagoniti – pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj ko nevjeruje u šejtane, a vjeruje u Allaha – drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. A Alah sve čuje i zna.

257 - Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju – zaštitnici su šejtani i oni ih odvode sa svjetla u tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati.

El-Bekara, ajeti: 284-286

﴿ لِّلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِي أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ اللّهُ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾

﴿ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴾

﴿لاَ يُكَلِّفُ اللهُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا
كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ
وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكَافِرِينَ﴾

284 - Allahovo je sve što je na nebesima i što je na Zemlji! Pokazivali vi ono što je u dušama vašim ili to krili, Allah će vas za to pitati; oprostiće onome kome On hoće, a kazniće onoga koga On hoće - Allah je kādar sve.

285 - Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici - svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove i poslanike Njegove: "Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih." I oni govore: "Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti."

286 - Allah nikog ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaj nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas.

Ti si Gospodar naš pa nam pomozi protiv naroda koji ne vjeruje!

Ālu Imrān, ajeti: 18-19

﴿شَهِدَ اللّهُ أَنَّهُ لاَ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَأُوْلُواْ الْعِلْمِ قَآئِمَاً بِالْقِسْطِ لاَ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

﴿إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللّهِ الإِسْلاَمُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ إِلاَّ مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَن يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللّهِ فَإِنَّ اللّهِ سَرِيعُ الْحِسَابِ﴾

18 - Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega - a i meleki i učeni - i da On postupa pravedno. - Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!

19 - Allahu je prava vjera jedino islam. A podvojili su se oni kojima je data Knjiga baš onda kad im je došlo saznanje, i to iz međusobne zavisti. A sa onima, koji u Allahove riječi ne budu vjerovali, Allah će se brzo obračunati.

El-Earāf, ajeti: 54-56

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ اللّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

﴿ادْعُواْ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾

﴿ وَلاَ تُفْسِدُواْ فِي الأَرْضِ بَعْدَ إِصْلاَحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴾

54 - Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda svemirom zagospodario; On tamom noći prekriva dan, koja ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i Zvijezde se pokoravaju Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!

55 - Molite se ponizno i u sebi Gospodaru svome, ne voli On one koji se previše glasno mole.

56 - I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.

El-Earaf, ajeti: 117-122

و أوحينا إلى موسى أن ألق عصاك فإذا هى تلقف ما يأفكون.

فوقع الحق و بطل ما كانوا يعملون.

فغلبوا هنالك و انقلبوا صاغرين.

و ألقى السحرة ساجدين.

قالوا ءامنا برب العالمين.

رب موسى و هارون.

117 - I Mi naredismo Mūsāu: "Baci štap svoj!" - I on odjednom proguta sve ono čime su oni bili obmanu izveli.

118 - I tako istina na vidjelo izbi i pokaza se da je bilo lažno ono što su oni priredili,
119 - i tu oni bijahu pobijeđeni i ostadoše poniženi,
120 - a čarobnjaci se licem na tle baciše.
121 - "Mi vjerujemo u Gospodara svjetova" – povikaše -
122 - "Gospodara Mūsāova i Harūnova!"

Jūnus, ajeti: 81-82

﴿فَلَمَّآ أَلْقَوْاْ قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللّهَ لاَ يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ﴾

﴿وَيُحِقُّ اللّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ﴾

81 - I kad oni baciše, Mūsā uzviknu: "Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne dopušta da djelo pokvarenjaka uspije.
82 - Allah će svojom moći istinu utvrditi, makar što će to nevjernicima krivo biti!"

Tā-hā, ajet: 69

﴿وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى﴾

69 - "... Samo baci to što ti je u desnoj ruci, progutaće ono što su oni napravili, jer je ono što su oni napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti."

Al-Mu'minūn, ajeti: 115-118

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لاَ تُرْجَعُونَ﴾

﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ﴾

﴿وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لاَ بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ
إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾

﴿وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾

115 - Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?

116 - I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog!

117 - A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarem svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići.

118 - I reci: "Gospodaru moj, oprosti i smiluj se, Ti si najmilostiviji!"

Es-Sāffāt, ajeti: 1-10

١ - ﴿وَالصَّافَّاتِ صَفًّا﴾

٢ - ﴿فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا﴾

٣ - ﴿التَّالِيَاتِ ذِكْرًا﴾

٤ - ﴿إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ﴾

٥ - ﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ﴾

٦ - ﴿إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ﴾

٧ - ﴿وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ﴾

٨- ﴿لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ﴾

٩- ﴿دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ﴾

١٠- ﴿إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ﴾

1 - Tako Mi onih u redove poredanih
2 - i onih koji odvraćaju
3 - i onih koji Opomenu čitaju -
4 - vaš Bog je, uistinu, Jedan,
5 - Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih i Gospodara Istokā!
6 - Mi smo nebo najbliže vama sjajnim zvijezdama okitili
7 - i čuvamo ga od svakog šejtana prkosnoga
8 - da ne prisluškuje meleke uzvišene; njih sa svih strana gađaju
9 - da ih otjeraju: njih čeka patnja neprekidna,
10 - a onoga koji što ugrabi - stigne svjetlica blistava.

Al-Ahkāf, ajeti: 29-32

﴿وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ﴾

﴿قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾

﴿يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

﴿وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُوْلَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾

29 - Kada ti poslasmo nekoliko džinova da Kur'an slušaju - kada dođoše da ga čuju, oni rekoše: „Pst!" A kad se završi, vratiše se narodu svome da opominju.

30 - "O narode naš" - govorili su – "mi smo slušali Knjigu koja se poslije Musaā objavljuje, koja potvrđuje da su istinite i one prije nje, i koja ka istini i na pravi put upućuje.

31 - O narode naš, odazovite se Allahovu glasniku i vjerujte u Allaha, On će vam neke grijehe vaše oprostiti i vas od patnje neizdržljive zaštititi! "

32 - A oni koji se ne odazovu Allahovu glasniku, takvi mu na zemlji neće umaći i mimo Njega neće zaštitnika naći. Oni su u velikoj zabludi.

Er-Rahman, ajeti: 33-36

﴿يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ فَانفُذُوا لاَ تَنفُذُونَ إِلاَّ بِسُلْطَانٍ﴾

﴿فَبِأَيِّ آلاَءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

﴿يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلاَ تَنتَصِرَانِ﴾

﴿فَبِأَيِّ آلاَءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

33 - O družine džinova i ljudi, ako možete da preko granice nebesa i Zemlje prodrete, prodrite, moći ćete prodrijeti jedino uz veliku moć! –

34 - Pa, koju blagodat Gospodara svoga poričete?!

35 - Na vas će se ognjeni plamen i rastopljen mjed prolivati, i vi se nećete moći odbraniti,
36 - Pa, koju blagodat Gospodara svoga poričete?!

El-Hašr, ajeti: 21-24

﴿لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلاَمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

﴿هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الأَسْمَاء الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

21 - Da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo. Takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili.
22 - On je Allah - nema drugog boga osim Njega, On je poznavalac nevidljivog i vidljivog svijeta, On je Milostiv, Samilosni!
23 - On je Allah - nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj koji je bez nedostataka, Onaj koji svakog obezbjeđuje, Onaj koji nad svim bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi - Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!

24 - On je Allah, Tvorac, Onaj koji iz ničega stvara, Onaj koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena, Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.

El-Džinn, ajeti: 1-9

١ - ﴿قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا﴾

٢ - ﴿يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا﴾

٣ - ﴿وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلاَ وَلَدًا﴾

٤ - ﴿وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا﴾

٥ - ﴿وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾

٦ - ﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾

٧ - ﴿وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا﴾

٨ - ﴿وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا﴾

٩ - ﴿وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا﴾

1 - Reci: "Meni je objavljeno da je nekoliko džinova prisluškivalo i reklo: 'Mi smo, doista, Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali

2 - koji na pravi put upućuje – i mi smo u nj povjerovali i više nikog nećemo Gospodaru našem ravnim smatrati,

3 - a On nije - neka uzvišeno bude dostojanstvo Gospodara našeg - uzeo Sebi ni drúge ni djeteta;

4 - jedan naš bezumnik je o Allahu laži govorio,

5 - a mi smo mislili da ni ljudi ni džinni o Allahu laži ne govore;

6 - i bilo je ljudi koji su pomoć od džinnova tražili, pa su im tako obijest povećali;

7 - i oni misle, kao što i vi mislite, da Allah neće nikoga oživjeti;

8 - i mi smo nastojali da nebo dotaknemo i utvrdili smo da je moćnih čuvara i zvijezda padalica puno;

9 - i sjedili smo okolo njega po busijama da bismo što čuli, ali će onaj, ko sada prisluškuje, na zvijezdu koja vreba naići.

El-Ihlas

١ - ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

٢- ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ﴾

٣- ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾

٤ - ﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

1 - Reci: "On je Allah - Jedan!

2 - Allah je utočište svakom!

3 - Nije rodio i rođen nije,

4 - i niko Mu ravan nije!"

El-Felek

١ - ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾

٢- ﴿مِن شَرِّ مَا خَلَقَ﴾

٣-﴿وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ﴾

٤ -﴿وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ﴾

٥ - ﴿وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾

1 - Reci: "Utječem se Gospodaru Svitanja
2 - od zla onoga što on stvara,
3 - i od zla mrkle noći kada razastre tmine,
4 - i od zla smutljivca kad smutnje sije,
5 - i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!"

En-Nās

١ - ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾
٢ - ﴿مَلِكِ النَّاسِ﴾
٣ - ﴿إِلَهِ النَّاسِ﴾
٤ - ﴿مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ﴾
٥ - ﴿الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ﴾
٦ - ﴿مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾

1 - Reci: "Tražim zaštitu Gospodara ljudi,
2 - Vladara ljudi,
3 - Boga ljudi,
4 - od zla šejtana - napasnika,
5 - koji zle misli unosi u srca ljudi -
6 - od džinova i od ljudi!"

Stadiji liječenja

Samo liječenje sastoji se iz tri stadija:

- priprema za liječenje,
- proces liječenja učenjem rukje,
- period postliječenja.

Uvod u liječenje

Ovaj stadij se sastoji od priprema koje se odnose na bolesnika, onoga ko uči rukju i uslova za uspješno liječenje. Što se tiče ljekara i bolesnika, trebali bi da se zaštite i imuniziraju Kur'ansko-sunnetskim zaštitama prije početka samog liječenja učenjem *isti'aze* (formule zaštite i pribjegavanja pod Allahovo okrilje), Ajetul-kursijje (El-Bekara: 255), dova i zikrova.

Proces liječenja učenjem rukje

U ovom stadiju, učač rukje bolesnoj osobi stavi desnu ruku na glavu i prouči rukju, odnosno zbirku ajeta i sura koje se uče jasnim kiraetom (najbolje) u desno uho oboljelog. U predanju Ubej ibn Ka'ba naveli smo ajete koje je Poslanik, s.a.v.s., učio jednom od oboljelih. Pravovaljana rukja je dozvoljena i propisana konsenzusom ako su ispunjeni njeni uvjeti.

Dokazi o tome da je rukja dozvoljena

Hadisi koji govore o dozvoljenosti rukje su mnogobrojni:

Prenosi se u vjerodostojnim predanjima da je Poslanik, s.a.v.s., učio rukju sebi. Buharija bilježi

hadis od Aiše, r.a., da je Poslanik, kada bi pošao spavati, puhao u svoje ruke uz učenje sura: "Kul huvAllahu ehad" i "El-Mua'vvizetejn" (El-Felek i En-Nas), zatim bi se potrao po licu i po čitavom tijelu dokle je mogao dohvatiti.

Također se prenosi da je naređivao učenje rukje drugima. Buharija bilježi od Umu Seleme da je Poslanik, s.a.v.s, vidio u njenoj kući robinju na čijem su se licu mogli opaziti simptomi džinskog uroka, pa je naredio: "Proučite joj rukju, jer se na njoj vidi da je urečena."

Prenosi se da je Poslanik, a.s., učio rukju drugima. Buharija bilježi predanje od Aiše, r.a., da je Poslanik imunizirao i zaštićavao neke bolesnike potiranjem desnice i učenjem dove:

"Ukloni bolest, Gospodaru ljudi. Izliječi, jer Ti si Onaj Koji daješ zdravlje. Nema izlječenja - osim Tvoga ozdravljenja, koje se ne povlači pred bolešću."

Prenosi se da je Poslanik, s.a.v.s., odobrio i ratificirao slučajeve učenja rukje od drugih osoba.

Buharija bilježi predanje od Ebu Se'ida u kojem se kazuje da je grupa ashaba putovala i našla se na teritoriji nekog arapskog plemena. Najavili su se kao gosti, međutim, bili su odbijeni i nisu ugošćeni.

U to vrijeme desilo se da je starješinu plemena ujela otrovnica. Pokušali su ga liječiti isprobavajući sve poznate metode liječenja koje su znali, ali nisu uspijevali. Neko se u toj nevolji sjetio i gó-

stiju, prema kojima su ružno postupili, pa su im se zaputili sa molbom da pomognu liječenjem ako neko poznaje tu vještinu.

Jedan ashab se javi da uči rukju. Međutim, spomenuo je njihov odnos prema ashabima kao gostima i odbio učiti, osim za protunaknadu. Postignut je dogovor da će za liječenje dobiti stado ovaca. Ashab je počeo sa pljuvanjem i učenjem rukje u vidu učenja i ponavljanja "El-Hamdu lillahi rabbil-'Alemin", dok otrovani nije skočio kao da je oslobođen okova. Prohodao je koliko mu srce dopušta. Dali su im obećano stado. Neki od ashaba su zahtijevali da ga međusobno podijele.

Međutim, učač rukje dao je prijedlog da to ostave nakon što obavijeste Poslanika s.a.v.s., o onome što su učinili. Kada su mu došli i spomenuli slučaj, on je odobrio njihov postupak, rekavši: "Otkud znaš da je (Fatiha) rukja? Pogodili ste! Podijelite dobitak i meni ostavite dio."[70]

Ova vjerodostojna predanja i mnogobrojna druga temelj su konsenzusa o dozvoljenosti rukje, koja se može podijeliti na dvije vrste:

1 - rukja koja se uči radi ozdravljenja nakon što neka osoba oboli i

2 - rukja koja se uči preventivno, radi zaštite, imunizacije i sprečavanja oboljenja.[71]

---

[70] Vidi: Ibn Kajjim El-Dževzija, ***Zadul-me'ad fi hedji hajril-i'bad*** (Popudbina za povratak u uputi najvrednijeg roba); str. 4, 176; Muessesetur-risale, Bejrut, 1987. god.

[71] Vidi: Ali ibn Nufejji' el-'Alejani, ***Er-Ruka 'Ala dav'i a'kideti ehlis-sunneti vel-džema'ati ve hukmut-teferrugi leha***

Dokazi o upotrebi rukje za liječenje oboljelog

Rukja koja se uči radi ozdravljenja ima osnovu u mnogobrojnim predanjima:

Aiša, žena Poslanikova, prenosi da kada bi se Poslanik, s.a.v.s., razbolio, melek Džibril bi mu proučio rukju:

"Sa Allahovim imenom te štitimo od zla zavidnika koji zavidi i od zla svakog uroka i (Mi te) od svake bolesti liječimo." Također, prenosi se i verzija u kojoj Džibril uči:

"S Allahovim imenom ti rukju učim protiv svega što te muči, i neka te Allah protiv svake osobe ili oka koje zavidi izliječi. S Allahovim ti imenom rukju učim."

Aiša prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., kada bi obolio neko od njegove porodice, puhao po njemu učeći "El-Mua'vvizetejn". "Kada je i sam smrtno obolio, puhala sam po njemu i potirala ga njegovom rukom, koja je berićetnija nego moja" – rekla je Aiša, r.a.

---

vet-tihaziha hirfeten (Rukja u svijetlu ehlusunnetske doktrine i stav islama prema potpunom posvećivanju liječenja rukjom kao životnom zanimanju); str. 44; Darul-vetani, Rijad, 1411. hidžr. god.

Vidi: Abdul-Aziz ibn Abdullah ibn Baz, ***Hukmus-sihri vel-kehaneti ve ma jete'alleku biha*** (Pravni status sihra /magija, vračanje/, proročanstva i pitanja vezana za ovo); str. 9; Rijad, 1995. god.

Dokazi preventivne rukje

Rukja koja se uči preventivno radi sprečavanja djelovanja i oboljenja, također ima svoje pojedine dokaze u hadisima, kao što su:

Buharija bilježi od Ibn Abbasa da je Poslanik, s.a.v.s., učio rukju zaštite svojim unucima - Hasanu i Husejnu, govoreći da ju je njihov praotac (Ibrahim, a.s.) učio Ismailu i Ishaku: "Utječem se Allahovim potpunim riječima od svakog šejtana i briga i od svakog urokljivog oka."

Muslim bilježi da je Poslanik, a.s., rekao:

"Kada neko od vas dođe u stan, neka prouči: 'Utječem se Allahovim potpunim riječima od zla onoga što je stvoreno', neće mu ništa naškoditi sve dok ne napusti to mjesto."

Ahmed u *Musnedu* bilježi vjerodostojno predanje u kojem se Osman ibn Ebu el-As žali Allahovom Poslaniku:

"Allahov Poslaniče, šejtan me sprečava da klanjam i učim." On reče: "To je šejtan čije ime je Hanzeb. Čim ga osjetiš, prouči *isti'azu* i pljuni tri puta na lijevu stranu."

Osman pripovijeda: "Učinio sam tako, pa ga je Allah, dž.š., otklonio od mene. "

Pravovaljana rukja

Rukje koje su došle predanjem od Poslanika, s.a.v.s., trebaju se učiti na propisani način, bez dodavanja ili oduzimanja, jer su doktrinarne prirode. Ako je preneseno da se određena rukja uči naveče, onda je nije dozvoljeno primjenjivati poslije podne i sl.

Međutim, ako se iskustveno dokaže korisnost neke rukje koja nije doktrinarno određena, niti narušava uvjete pravovaljane rukje, dozvoljeno je primjenjivati, jer se to razumije i iz sunneta.

Buharija bilježi predanje koje prenosi Ebu Seid u kome se kaže da je neki čovjek došao Poslaniku, s.a.v.s., žaleći se da mu brat ima bolove u stomaku, nakon čega mu je Poslanik naredio:

"Podaj mu meda."

Poslije je taj čovjek ponovo došao Poslaniku, a on mu je rekao: "Podaj mu meda."

Zatim mu je opet došao, potvrdivši da je ovaj put to učinio. Poslanik, s.a.v.s., je onda rekao: "Istinu je rekao Allah, dž.š., a laže stomak tvoga brata. Podaj mu meda."

Pa mu je ovaj dao meda i on je ozdravio.[72]

Iz ovog predanja razumije se da je doktrinarno preferirano nad iskustvenim, tj. ono što je došlo

---

[72] Vidi: Ibn Hadžer El-Askalani, ***Fethul-bari bišerh Sahihil-Buhari*** (Tvorčeva opskrba s komentarom Buharijeve vjerodostojne zbirke), str. 10, 178.

od Poslanika, s.a.v.s., preferira se nad običajnim i iskustvenim.

Poslanik, s.a.v.s., je dozvolio rukju nedoktrinarnog porijekla, koju su ashabi naučili od drugih, ako nema šerijatske zapreke. Muslim bilježi predanje od Ebu Zubejra da je nekog čovjeka ujeo i zatrovao škorpion dok su sjedili sa Poslanikom, s.a.v.s., pa je neko upitao:

"Allahov Poslaniče, da proučim rukju?"

A Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Ko može da koristi svome bratu, neka to učini."

Muslim bilježi predanje od Avfa ibn Malika el-Ešdžeija:

"Primjenjivali smo rukju u predislamsko doba. Rekosmo: 'Allahov Poslaniče, šta misliš o tome?' On reče: 'Pokažite mi te svoje rukje na uvid. Dozvoljena je rukja u kojoj nema širka (višeboštvo, politeizam).'"

Iz ovog predanja se razumije da je dozvoljena svaka rukja u kojoj nema širka, tj. narušavanja proklamovanog islamskog monoteizma, inače Poslanik, s.a.v.s., ne bi tražio da mu pokazuju njihove predislamske rukje na uvid, nego bi ih a priori odbacio i tražio da budu samo rukje koje su iz Kur'ana i sunneta.

Iz predanja koja govore o rukji razumije se njena općenita primjena za liječenje bolesti, što znači da nije specifična samo za određene bolesti.

Uvjeti pravovaljane rukje

Oslanjajući se na prethodne tradicionalne tekstove, mogli bismo izdvojiti ili definirati uvjete pravovaljane rukje:

Rukja mora imati monoteistički sadržaj i definitivno biti bez primjesa širka (politeizam). Ne smije sadržavati nikakvu zakletvu sa bilo kojim Allahovim stvorenjem, kao što su sunce, mjesec, zvijezde, džini, meleki itd. Poslanik, s.a.v.s., je rekao:

"Ko se zakune nečim, osim Allahom, počinio je apostaziju."

Rukja, također, ne smije, sadržavati dovu ili traženje pomoći od Allahovih stvorenja u stvarima koje može samo Allah, dž.š., i koje su samo u njegovim kompetencijama.

U Kur'anu stoji:

﴿وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ﴾

﴿إِن تَدْعُوهُمْ لاَ يَسْمَعُوا دُعَاءكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلاَ يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ﴾

A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa. Ako im se molite, ne čuju vašu molbu, a da i čuju, ne bi vam se odazvali; na Sudnjem danu će poreći da ste ih Njemu ravnim smatrali.[73]

[73] ***Kur'an***, Fatir, ajeti: 13-14.

Rukja ne smije sadržavati sihr i vradžbinu. Sihr je haram (zabranjen) i pravno se tretira vidom apostazije.

Rukja ne smije biti ni od onoga ko ogleda, gata ili proriče, pa makar i ne bio sihirbaz. Ahmed i Hakim bilježe predanje u kojem se kaže:

"Ko ode onome ko ogleda, gata ili proriče, pa mu povjeruje, time čini kufur (apostazija) u ono što je objavljeno Muhammedu."

Rukja mora biti razumljivog značenja, jer ono što se ne razumije može imati značenja apostazije, a to se mora izbjeći. Ibn Hadžer navodi u svom djelu uvjete za valjanost rukje,[74] a za šta se ulema slaže:

- da bude Allahov govor ili zikr, odnosno spominjanje Njegovih lijepih imena i Njegovih atributa;

- da bude na arapskom jeziku ili prijevod šerijatski dozvoljenog značenja;

- da postoji uvjerenje kako rukja sama po sebi ili onaj ko je uči nisu presudni u ozdravljenju, nego je presudno Allahovo djelovanje.

Rukja treba biti u vidu forme koja je prenesena od Poslanika, s.a.v.s., i generacije ashaba, a ne smije biti u zabranjenoj formi, na primjer, da je uči osoba koja je džunub (osoba u stanju nečistoće), ili da se uči na groblju ili hamamu (kupatilu). Rukja ne smije da se izvodi na način da se pišu

[74] Vidi: Ibn Hadžer el-Askalani, ***Fethul-bari bišerh Sahihil-Buhari*** (Tvorčeva opskrba s komentarom Buharijeve vjerodostojne zbirke); str. 10, 206.

slova i znakovi rukje pogledajući u zvijezde i slično; ili da se napiše nečim što je nečisto itd.

Rukja ne smije propraćena psovkama i proklinjanjima.

Učač rukje ili bolesnik ne smiju biti u uvjerenju da rukja sama po sebi liječi ili spašava od nesreće. Razne dove i zaštite koje se uče vid su oružja ili sredstva koje ne djeluje samo svojom oštrinom, nego snagom i vještinom onoga ko njime rukuje, tj. i učač mora imati određene osobine i ispunjavati određene uvjete za rukju. Rukja mora biti dozvoljena (džaiz) ili, makar, pohvaljena (mendub).

Učač mora biti na stepenu odgovornosti, sa ispravnim nijetom i ispunjenim uvjetima primljene dove, da bi Allah, dž.š., htio uz sve to, ozdravljenje i predestinirao ga.

Nakon proučene rukje, džin koji je uzročnik bolesti tjera se i udaljava iz tijela bolesnika. Ako se džin samo učenjem prisili na izlazak, to je najbolji način. Međutim, ako se to ne uspije, onda se džin nastoji prisiliti da progovori i na temelju rasprave, dijaloga, udaranja i drugih različitih metod, prisiljava, uz Allahovu pomoć, na izlazak.

Treći stadij liječenja

To je period nakon učenja rukje i sastoji se od veoma teškog zadatka za bolesnika, a to je da se zaštiti i imunizira kako se džin ne bi ponovo vra-

tio. Zaštita[75] se postiže jedino vjerom, vjerskom praksom i ibadetom bolesnika. Bolesniku je neophodna pomoć njegovih ukućana i prijatelja, koji mu mogu pomoći tako što će činiti sve da se izbjegne griješenje u krugu i društvu bolesnika, kako ne bi omogućili napasniku da ostane ili ipak da se vrati ako je istjeran rukjom.

Posebno bi trebalo da oboljeli, koji se liječe od ovih bolesti, obrate pažnju na slijedeće:

1 – da, po mogućnosti, budu pod abdestom i da redovno obavljaju namaze, posebno u džematu (za muškarce);

2 - da uče ili slušaju Kur'an;

3 - da ne slušaju muziku, pjesme i ne gledaju zabranjeni zabavni program na TV-u i sl.;

4 - da uzmu abdest prije spavanja, prouče Ajetul-kursij i posljednje ajete sure "El-Bekara";

---

[75] Vidi zaštite, formule zikra i ibadetskog ponašanja koje to postižu u slijedećoj literaturi na našem i arapskom jeziku:

Madžid Matar (prijevod: Zahid Mujkanović), ***Liječenje Kur'anom medom i ljekovitim biljem;*** str. 120; Bemust, 1999. god.;

Vehid Abdusselam Bali (preveo: hfz. Senaid Zaimović), ***Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza;*** str. 139; Planjax, Bobare Tešanj, 1998. god.;

Meždi Muhammed eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 96; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.;

Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana); str. 87; Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990. god.

5 – da makar jednom u tri dana prouče u kući suru "El-Bekara";

6 - da prije spavanja prouče suru "Mulk", a poslije sabaha suru "Ja-sin";

7 - da budu u društvu pobožnih i dobrih ljudi, a izbjegavaju društvo grješnika;

8 - žena bi posebno trebala da se šerijatski oblači;

9 - da svakodnevno uče po džuz iz Kur'ana ili slušaju učenje Kur'ana sa kasete;

10 - da na sabahu prouče ovaj zikr stotinu puta:

لا إله إلا الله وحده لا شريك له له الملك و له الحمد و هو على كل شيء قدير

La ilahe illellah vahdehu la šerike leh. Lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve 'ala kulli šej'in kadir.

'Nema boga osim Allaha, Jedinog, Kome nema ravna, Koji posjeduje vlast i Njemu pripada zahvala. A On je Svemogući';

11 - da uče Bismillu pri bilo kakvom poslu i aktivnosti;

12 - da ne spavaju sami;

13 - da po potrebi uče svakodnevno i poseban vird (izbor) zikrova i dova koje su spomenute kao zaštita.

Praktični savjeti

Dešava se da se prilikom pokušaja liječenja oboljele osobe i učenja rukje jednostavno nema

uspjeha. Razlozi mogu biti često do učača rukje ili do oboljelog.

Naime, pokušaji liječenja i učenje neke nestručne osobe i osobe koja ne ispunjava uvjete, sa nedovoljnim uvjerenjem u Kur'ansko djelovanje, umjesto da iziritiraju džina, mogu ga uvjeriti u mogućnost ostanka u oboljeloj osobi. Zbog toga, prvi pokušaji liječenja su veoma bitni, kao i to da se obave od strane osobe sa spomenutim svojstvima i na već opisani dozvoljeni način.

S druge strane, oboljeli svojim griješenjem i nepravilnim odnosom prema vjeri, nepridržavanjem tretmana za liječenje, također, daje legitimitet i pravo džinu da ostane u njemu. Griješenje oboljelog razvija osjećaj kod džina da je u svom ambijentu i kao kod svoje kuće, iz koje ga niko ne goni. Zato se ponekad dešava da oboljeli, dok mu se uči rukja, neprirodno, neprestano zijeva od dosade kao da hoće reći: "Što me uznemiravaš u mojoj kući?!"

Ponekad, kod učenja rukje, oboljeli osjeća vrtoglavicu, stiješnjenost i drhtanje, ali se džin, uprkos svemu tome, ne javi. U tom slučaju prouči se rukja tri puta, a potom, ako i to ne donese neku promjenu, oboljelom se predloži poseban tretman kojeg će se pridržavati mjesec dana. Nakon toga se ponovo prouči rukja, koja bi trebala biti efikasna i prisiliti džina na ostavljanje i napuštanje bolesnikovog tijela, uz Allahovu pomoć, ako se bolesnik doista precizno pridržavao tretmana i uputa koje iritiraju džina.

Na isti način se postupa i kad se džin javi ali odbije da izađe.

U slučaju da oboljeli plače prilikom učenja, ne mogavši se suzdržati, to je znak da je u pitanju sihr koji se može ispitati učenjem ajeta sihra.

Ponekad se javi džin vrištanjem, prijetnjama i galamom. Ne treba ga se plašiti. U ovom slučaju lijepo je i efikasno učiti ajet koji govori o slabosti šejtanskih spletki:

﴿إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾

Doista je šejtanovo lukavstvo slabo.[76]

Ponekad džin psuje i prijeti učaču. Ljutnja ništa ne pomaže i ne rješava, tako da učač rukje mora ostati miran i strpljiv.

Ponekad se džin služi lukavstvom i prevarom, pa se dodvorava riječima: "Ti si dobar i pobožan čovjek. Izaći ću zbog tebe", i sl. Treba mu odvratiti: "Ja sam obični čovjek, a ti izađi pokoran Uzvišenom Allahu."

U slučaju da je džin posebno neposlušan, onda se Kur'an uči nad vodom koju bolesnik potom popije. Džin će osjećati bol od toga i izaći će, ako Bog da.

U slučaju da se džin prvo javi, pa pobjegne i razbježi se po tijelu oboljelog prilikom uzimanja ahda (prisege, ugovora) o izlasku, onda se prisili na dolazak ponavljanjem učenja četiri ajeta iz sure "Er-Rahman":

---

76 ***Kur'an,*** sura: En-Nisa, ajet: 76.

﴿يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ فَانفُذُوا لاَ تَنفُذُونَ إِلاَّ بِسُلْطَانٍ...﴾

Pa nadalje...

Ponekad džin želi ostaviti utisak da je izašao iz tijela a, ustvari, nije. To se može utvrditi stavljanjem ruke na glavu oboljelog, koja se neprirodno lagahno trese ako je on još prisutan.

Džin, pritiješnjen učenjem, ponekad postavlja uvjete za izlazak. Ako su uvjeti u skladu sa šerijatom, mogu se uzeti u obzir, ali samo kao pokornost Allahu, dž.š., a ne džinu. Ako bi džin uvjetovao ono što je nedozvoljeno, ne smije mu se udovoljiti, niti se na to treba obazirati.

U slučaju izgona džina, učač rukje, oboljeli i svi koji prisustvuju liječenju zahvale se Allahu, dž.š., padanjem ničice na sedždu.

U slučaju izlječenja učač ne bi trebao reći: "Ja sam ga istjerao", ili "Ja sam ga izliječio", nego: "To je Allahovom zaslugom." Oholost otvara vrata šejtanskom djelovanju i zavođenju.

Ko se hoće baviti učenjem rukje i liječiti Kur'anom mora pročitati, razumjeti i usvojiti literaturu koja se bavi ovom tematikom, te hadiska djela i poglavlja koja govore o medicini Poslanika, s.a.v.s. Takva osoba mora poznavati i fikh, jer će često biti u slučaju da donosi odluke za koje će morati odgovarati.

Sihr

Svijet sihra (crna magija, čaranje) je svijet čuda gdje se preplići istine vjere i praznovjerja, znanje i vještina sa opsjenom a poticaji i stimulansi poklapaju sa ciljevima i stremljenjima. To je svijet maske, spoljašnje, neodoljive i magične privlačnosti, a u svojoj biti najcrnji i najprljaviji oblik fizičkog i duhovnog služenja nečastivom šejtanu, što prezire svaka zdrava ljudska priroda.

Historija sihra je samo crnilo i tama. To je crna strana ljudskog hoda kroz historiju šejtanskog sluđivanja, prevara i opsjena, kao sredstava zavođenja Allahovih robova, da bi se u krajnjoj konsekvenci utopili u vidove najtežeg, neoprostivog griješenja apostazije (kufur, širk i dalalet), iz kojeg nema povratka na puteve spasa.

Kratak osvrt na sihr kroz historiju najpoznatijih civilizacija

Historija sihra seže u prethistorijsko doba. Drevna plemena i narodi, kojima je dolazila objava, svoju nepokornost, odbijanje i neslijeđenje Božije upute pravdali su i obrazlagali potvorom

Allahovih poslanika da su čarobnjaci, sihirbazi i opsjenari.

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلاَّ قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ﴾

I tako je bilo, ni onima prije ovih nije došao nijedan poslanik a da nisu rekli: "Čarobnjak je", ili: "Lud je!"[77]

Historijski se može utvrditi upotreba sihra u drevnim gradovima, državama i narodima, počevši od drevnog Babilona do Egipta, Hinda, Perzije, Grčke, Tibeta, Kine itd., što se može u većini slučajeva pratiti i kroz Kur'anska kazivanja o nekim Allahovim poslanicima. Daćemo kratak presjek hiostorijata takvog sihra.

Sihr u Babilonu kroz hermeneutiku Kur'ana

Kur'an spominje sihr stanovnika Babilona:

﴿وَاتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَـكِنَّ الشَّيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ﴾

I povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik - šejtani su nevjer-

[77] ***Kur'an***, sura: Ed-Darijat, ajet: 52.

nici učeći ljude vradžbini i onome što je bilo nadahnuto dvojici meleka, Harutu i Marutu, u Babilonu.[78]

Ovo je prijevod ajeta od prevodioca Besima Korkuta. Međutim, u tefsiru Ibn Kesira ovaj ajet se komentariše na slijedeći način:

Rekao je Es-Sedijj:

- Šejtani su se pentrali po nebesima, zauzimajući busije za prisluškivanje. Slušali su razgovore meleka o onome što će se dogoditi na Zemlji među smrtnicima, ili o nekim budućim tajnama i događajima. Te vijesti bi pokupili i obavješatavali proroke i čarobnjake. Ovi su te vijesti prenosili ljudima, koji su ih doživljavali kao istinite. Nakon što su im proroci povjerovali, počeli su im lagati i dodavati druge neistinite. Svakoj istinitoj riječi dodavali su sedamdeset lažnih. Ljudi su to zapisali u knjige i ustalilo se vjerovanje da džini poznaju tajne stvari. U tom periodu Allah, dž.š., šalje poslanika Sulejmana koji sakupi sve što su ljudi zapisali o tome, stavi u jednu seharu i pokopa pod svoje prijestolje. Šejtani se nisu mogli približiti prijestolju, inače bi bili spaljeni. Govorio je: "Neću da čujem bilo koga da kaže kako šejtani znaju tajne, ili ću mu skinuti glavu. "

Nakon što je umro Sulejman, a.s., i učenjaci koji su znali Sulejmanove tajne, te prošla generacija iza toga, pojavio se šejtan u liku čovjeka. Došao je nekim Israelićanima i rekao im:

---

78 ***Kur'an,*** sura: El-Bekara, ajet, 102.

"Hoćete li da vas uputim na blago koje nećete moći nikada potrošiti.

"Hoćemo!"

"Kopajte ispod prijestolja."

Otišao je sa njima i pokazao im mjesto, a zatim stao postrance. Rekoše mu: "Približi se!"

"Ne! Ja ću ovdje sačekati nadohvat vaših ruku, pa ako ne nađete, ubijte me."

Kopajući, pronašli su knjige. Kada su ih izvadili, šejtan im se obrati:

"Sulejman je ovom vradžbinom (sihr) vladao ljudima, šejtanima i pticama." Nakon toga je poletio i otišao.

Tako se proširilo među svijetom da je Sulejman, a.s., bio sihirbaz (vračar, čarobnjak). Israelićani su preuzeli pronađene knjige i suprotstavili ih kazivanju Muhammeda, s.a.v.s., kada je došao kao poslanik. Ovaj ajet im odgovara jer donosi istinu o Sulejmanu, a.s., *koji nije bio nevjernik, šejtani su nevjernici, učeći ljude vradžbini.*[79]

Ibn Kesir dalje navodi:

- Židovi su smatrali da su meleki: Džibril i Mikail donijeli sihr Sulejmanu, a.s., pa ih Allah, dž.š., ugoni u laž obavještavajući svog poslanika Muhammeda, s.a.v.s., da nisu i da je Sulejman, a.s., nevin u odnosu na njihove optužbe, zatim konstatira da je to šejtanski posao koji su oni upra-

---

[79] Muhammed Nesib Er-Rifa'i, ***Tejsirul-Alijjil-kadir lihtisari tefsir Ibn Kesir*** (Olakšavanje Uzvišenog -Moćnog u sižeiranju komentara Ibn Kesira); str. 3, 82; Bejrut, 1978. god.

žnjavali u Babilonu poučavajući ljude sihru. Učitelji su bili dvojica ljudi po imenu Harut i Marut. Po ovom komentaru, čestica *"ma"* u riječima *ve ma unzile 'Alel-melekejni* upotrijebljena je kao negacija, a ne kao odnosna zamjenica... Ibn Džerir komentariše da je *„ma"* čestica za negaciju... On bilježi komentar Ibn Abbasa da riječi *ve ma unzile 'Alel- melekejn* znače: *nije objavljen (sihr) dvojici meleka.*[80]

Dakle, značenje ajeta po Ibn Kesiru je slijedeći:

I povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik, šejtani su nevjernici jer uče ljude vradžbini preko Haruta i Maruta u Babilonu. A sihr nije bio nadahnut dvojici meleka...[81]

Sihr Babilonaca je prenešen i kroz civilizaciju Perzijanaca, koji su osvojili Babilon.

Sihr drevnog Egipta

Historija starog, drevnog Egipta ukazuje da je ta najpoznatija svjetska civilizacija također usko povezana sa upotrebom sihra, vradžbina i crne magije. Najstariji pronađeni pisani hijeroglifski zapisi u piramidama, grobnicam i nekim drugim materijalnim ostacima drevnog Egipta, po mi-

80 ***Kur'an***, sura: Alu Imran, ajet: 83.

81 ***Kur'an***, sura: El-Bekara, ajet: 102.

šljenju nekih arheologa, vidovi su talismana, sihirskih tekstova, crteža i magije.

U Britanskom muzeju pod brojem 22 542 nalazi se sarkofag precizne izrade, u kojem je bila mumija nekog od članova egipatske vladarske porodice.

Prospekt sarkofaga sadrži informaciju da su svi oni koji su imali bilo kakav doticaj sa njim doživjeli nesreću, počevši od prvog vlasnika koji ga je kupio u Egiptu, sa željom da ga prenese u svoju kuću u Londonu, potom njegove porodice, njegovih nasljednika i prijatelja, do momenta stavljanja sarkofaga u muzej, kako bi se riješili nesreća koje prouzrokuje.

Čak je i jedan od muzejskih nosača pao mrtav prije nego je sarkofag pohranjen u muzej.

Nesreća nije poštedjela ni fotografa koji ga je slikao. Kada su razvili slike, našli su na njima uklesan lik male čarobnjačice sa izrazom koji izražava ljutnju i srdžbu. Svi koji su prije toga vidjeli sarkofag tvrde da taj lik nisu vidjeli na njemu.[82]

Kur'an na više mjesta spominje egipatske sihirbaze i Musaov sukob sa njima. Allah, dž.š., je Musau podario mu'džizu u vidu štapa koji postaje zmija:

﴿فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ﴾

[82] Vidi: dr. Omer Sulejman el-Eškar, ***'Alemus-sihri veš-ša-'veze*** (Svijet magije i čarobnjaštva); str. 113; Darun-nefais, Jordan, 1997. god.

***I on baci štap svoj – kad on prava zmijurina.*[83]**

Faraon i njegova svita su to ocijenili sihrom:

﴿قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَـٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ﴾

***Glavešine naroda faraonova povikaše: "Ovaj je, doista, vješt čarobnjak. "*[84]**

Zato sakupiše vješte čarobnjake iz čitavog Egipta da se suprotstave Musau i ugovoriše dan kada će se pred narodom javno ogledati. Na dan kada se sakupiše, egipatski vračari rekoše:

قالوا يا موسى إما أن تلقى و إما أن نكون نحن الملقين قال ألقوا فلما ألقوا سحروا أعين الناس واسترهبوهم و جآءوا بسحر عظيم و أوحينا إلى موسى أن ألق عصاك فإذا هى تلقف ما يأفكون

***"O Musa", rekoše onda, "hoćeš li ti ili ćemo mi baciti? - "Bacite vi", reče on. I kad oni baciše, oči ljudima začaraše i jako ih prestrašiše i vradžbinu veliku prirediše. I mi naredismo Musau: "Baci štap svoj" - i on odjednom proguta sve ono čime su oni bili obmanu izveli.*[85]**

Čarobnjaci su razumjeli snagu poruke Musaovog štapa i njegove mu'džize uvidjevši da to nije lažna magija opsjene, nego realnost - istina koja uništava njihovu magiju i opsjenu, pa, po cijeni

83 ***Kur'an,***sura: El-Earaf, ajet: 107.
84 ***Kur'an,*** sura: El-Earaf, ajet: 109.
85 ***Kur'an,*** sura: El-Earaf, ajeti: 115-117.

da ih Faraon pogubi u najstrašnijim mukama, padaju na sedždu i prihvataju istinu vjere:

﴿فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى﴾

﴿قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
السِّحْرَ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي
جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى﴾

﴿قَالُوا لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ
مَا أَنتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾

﴿إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ
وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى﴾

I čarobnjaci se baciše licem na tle govoreći: "Mi vjerujemo u Musaova i Harunova Gospodara!" - "Vi ste mu povjerovali"- viknu faraon - "prije nego što sam vam ja dopustio! On je učitelj vaš, on vas je vradžbini naučio i ja ću vam, zacijelo, unakrst ruke i noge vaše odsjeći i po stablima palmi vas razapeti i sigurno ćete saznati ko je od nas u mučenju strašniji i istrajniji." - "Mi nećemo tebe staviti iznad jasnih dokaza koji su nam došli, tako nam Onoga koji nas je stvorio!" – odgovoriše oni - "pa čini što hoćeš; to možeš da učiniš samo u životu na ovom svijetu! Mi vjerujemo u Gospodara našeg, da bi nam grijehe naše oprostio i vradžbine na koje si

***nas ti primorao. A Allah bolje nagrađuje i kažnjava trajnije.''*[86]**

Sihr u drugim drevnim civilizacijama

U drevnoj hinduskoj civilizaciji vjera i sihr su bili nerazdvojni, ne samo kao vid zaštite od zlih sila, nego i kao sredstvo za potčinjavanje njihovih božanstava. Budizam, kao vid reformisanog brahmanizma, samo je potvrdio ranije stavove o sihru, koji igra važnu ulogu u Tibetu i Kini. Jedna od četiri knjige Vede pisane sanskrtom, sadrži magijske tekstove i posvećena je sihru.

U helenističkoj starogrčkoj civilizaciji, također, poznat je sihr, a posebno je uznapredovalo njegovo prakticiranje nakon njihovih ratova sa Perzijancima.[87] U svijetu su poznati Delfi, starogrčko proročište u kojem je proricala Pitija.

Nebeske objave su zabranjivale sihr. Poznato je da u Tevratu (Tora), koji je objavljen židovima, postoji zabrana sihra. Tevrat propisuje i naređuje Izraelićanima da smrtno kazne sihirbaza. Međutim, oni su s vremenom iskrivili Tevrat i svoju vje-

---

86 ***Kur'an***, sura: Ta-ha, ajet: 70-73.

87 Vidi: dr. Omer Sulejman El-Eškar, ***'Alemus-sihri veš-ša-'veze*** (Svijet magije i čarobnjaštva), (Darun-nefais, Jordan, 1997. god.

ru, tako da njihov Talmud dozvoljava sihr i pun je tekstova magije i sihra.[88] Kur'an o njima kaže:

﴿وَلَمَّا جَاءهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ اللّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ كِتَابَ اللّهِ وَرَاء ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ﴾

﴿وَاتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَـكِنَّ الشَّيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ﴾

A kada im je Poslanik od Allaha došao, potvrđujući da je istinito ono što već imaju, mnogi od onih kojima je Knjiga dána – za leđa svoja Allahovu Knjigu odbacuju, kao da ne znaju. I povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik - šejtani su nevjernici učeći ljude vradžbini...[89]

Židovi su prenijeli sihr i u Evropu, preko muslimanske Španije. Raširili su ga po evropskim zemljama: Njemačkoj, Italiji i Francuskoj. Oni su prvi koji su otvorili školu crne magije i stoje, između ostalog, iza mnogobrojnih udruženja koja se time bave, pa i iza masonskog pokreta. Neka od tih udruženja prouzrokovala su za samo sedam godina postojanja smrt hiljade djece, koja su netragom nestajala kao žrtve šejtana (sotone).[90]

---

[88] Vidi, dr. Omer Sulejman El-Eškar, ***'Alemus-sihri veš-ša-'veze*** (Svijet magije i čarobnjaštva), str. 33; Darun-nefais, Jordan, 1997. god.

[89] ***Kur'an,*** sura: El- Bekara, ajeti: 101-102.

[90] Vidi: dr. Omer Sulejman El-Eškar, ***'Alemus-sihri veš-ša-'veze*** (Svijet magije i čarobnjaštva), str, 43, Darun-nefais,

Definicija sihra

Ibn Kudame definira sihr:

"To su uzlovi, amuleti, hamajlije, talismani; to je govor kojim se govori ili koji se zapiše ili se nešto spravi što utiče, bez fizičkog dodira, na tijelo opčinjenog, na njegovo srce i njegovu pamet. Istinski, realno se događa. Sihr može ubiti ili razboljeti, prouzrokovati impotenciju, rastaviti muža i ženu, ubaciti mržnju i nekontrolisanu averziju ili ljubav među dvije osobe itd. To je mišljenje Šafije."[91]

Koliko god se ljudi udalje od Allaha i Njegovog programa življenja, proporcionalno toliko će biti podložniji šejtansko-džinskom djelovanju.

Džumhur islamske uleme smatra, na temelju tradicionalnih šerijatskih izvora, da sihr, realno, istinski djeluje, da je zbog toga zabranjen i da je zato propisana dunjalučka i ehatološka kazna za one koji ga čine i spravljaju.

Iako postoje izvjesne sličnosti između sihra, mu'džiza (nadnaravna djela data samo poslanicima za dokazivanje poslaničke misije) i kerameta (nadnaravna djela koja nisu na stepenu mudžize, data dobrim ljudima), oni se međusobno krucijalno razlikuju:

Jordan, 1997. god.

[91] Muveffekud-din ibn Kudame, El-Mugni (Onaj koji obogaćuje), tahkik (identifikacija): dr. Abdul-Muhsin et-Turki i dr. Abdul-Fettah El-Hilv; str. 12, 299, Hidžr, Kairo, 1992. god.

-sihr je vid usvojene nauke, vještine koja se uči poučavanjem i praksom;

-mu'džiza i keramet nikada se ne mogu ostvariti od grešnika, nasuprot sihru, koji se isključivo vezuje samo za njega;

-mu'džiza je dar poslanicima od Boga i to je samo istina. Ona u sebi nosi tehaddi (izazov) koji niko drugi osim poslanika, kojemu je data, ne može izvesti i oponašati, pa makar se svi udružili u pokušaju da dođu sa istim ili sličnim djelom. Kako god može da spravi sihr neki sihirbaz, isto tako ga može sačiniti i bilo ko drugi, pošto je to vještina i nauka;

-mu'džizu niko ne može pokvariti, staviti van djelovanja ili joj se suprotstaviti. Sihr može pokvariti drugi sihirbaz sličan onome koji ga je spravio, ili vještiji od njega i upućeniji u tajne magije. Zbog toga postoji stalna borba među njima i njihovim šejtanskim pomagačima. Sihr mogu pokvariti i staviti van snage i učenjaci islama, koji rukjom, zikrovima i dovom, kako je poučio Poslanik, s.a.v.s., liječe ljude od ovog zla.

Dokazi djelovanja sihra

Neupitno je, sa stanovišta šerijata, postojanje i djelovanje sihra. Potvrda toga se može naći u mnogobrojnim Kur'ansko-sunnetskim tekstovima. U Kur'anu se kaže:

﴿وَاتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ... وَلَكِنَّ الشَّيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ... فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ﴾

I povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali... Šejtani su nevjernici učeći ljude sihru (vradžbina, magija)... I ljudi su od njih dvojice učili kako će muža od žene rastaviti, ali nisu mogli time nikome bez Allahove volje nauditi. Učili su ono što će im nauditi...[92]

﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ﴾

﴿فَلَمَّا جَاء السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَى أَلْقُواْ مَا أَنتُم مُّلْقُونَ﴾

﴿فَلَمَّا أَلْقَواْ قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُم بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللّهَ لاَ يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ﴾

I faraon reče: "Dovedite mi sve vješte čarobnjake!" I kad čarobnjaci dođoše, Musa im reče: "Bacite što imate da bacite!" I kad oni baciše, Musa uzviknu: "Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne dopušta da djelo pokvarenjaka uspije.'"[93]

Buharija i Muslim bilježe predanje od Aiše, r.a., u kome se kaže da je Lubejd ibn el-E'asam, najpoznatiji židovski sihirbaz, spravio sihr (čaro-

92 ***Kur'an,*** sura, El-Bekara, ajet: 102.

93 ***Kur'an***, sura: Junus, ajeti: 79-81.

liju, crnu magiju) Poslaniku, s.a.v.s., u želji da ga ubije. Sihr je spravio na češlju i dlakama, stavljenim u koru palme, postavljajući ga pod kamen bunara Zervan. Allah, dž.š., kao što se razumije iz komentara ovog hadisa, pretvorio je ovu jaku crnu magiju, koja može ubiti, u najblažu vrstu sihra (privremena impotencija) i poslao meleke sa obavještenjem gdje se nalazi sihr. Sihr je uništen i Poslanik, s.a.v.s., je ozdravio.

Buharija i Muslim bilježe predanje od Ebu Hurejre, r.a., da je Podslanik, s.a.v.s., rekao:

"Klonite se sedam velikih, uništavajućih grijeha!"

Zatim je istaknuo da je i sihr jedan od njih.

Samo rijetki učenjaci racionalističke provenijencije zanijekali su postojanje i djelovanje sihra.[94]

Sporazum sihirbaza i šejtana

Sihr je vid vještine i znanosti koja se stiče učenjem i vježbanjem nakon učinjene apostazije, kao uvjeta za ulazak u tajne crne magije šerijatski strogo zabranjene. To je sporazum sihirbaza sa džinom da se na određen način opčini neka

[94] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Es-Sarimul-bettar fit-tesaddi lis-sehareti vel-ešrar*** (Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza); str. 45; Mektebetus-sahabe, Džidda, 1992. god. Vidi: prijevod ovog djela na bosanskom jeziku od hfz. Senaida Zaimovića, str. 28.

osoba, kao što je sihrom izazvana impotencija, glavobolja, migrena, uzetost govora, djelimična ili potpuna paraliza i sl. Sve ovo stpada u sihr, gdje sihirbaz upotrijebi džina ili šejtana kao hadimus-sihri (sluga magije) i usmjeri ga sihrom na određenu osobu sa kojom se on spoji, uđe u nju i prouzrokuje simptome pomenutih bolesti. Sihirbaz je u ovom slučaju projektant bolesničkog stanja, a džin praktični izvršilac njegovog projekta. U spravljanju sihra koriste se različite stvari koje pripadaju bolesniku, kao što je odjeća, kosa, nokti i sl. Spravljeni sihr se zatim zakopa ili sakrije, nakon određenih magijskih rituala i učenja koja sadrže elemente apostazije. Nakon toga, džin izvršava svoj dio posla na koji je pristao izvršavanjem određenog rituala i učenja sihirbaza.

Prizivanje džina i sporazum između sihirbaza i džina temelji se na riječima i djelima apostazije.[95]

Sihr se spravlja na temeljima pokornosti i obožavanja šejtana. Najveća želja šejtana je da odvrati od pravilnog obožavanja Allaha, dž.š., i da uvede ljude u vode apostazije. U tom smislu, on je izmislio nevjerovatne načine, puteve i programe djelovanja koji vode, u krajnjoj konsekvenci, ka kufru.

Ibn Tejmija spominje:

"Šejtan nastoji zavesti svakog čovjeka, u zavisnosti od njegovih sposobnosti i njegovog polo-

95 Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza,*** prijevodvod hfz. Senaid Zaimović; str. 37-46, Planjaks Tešanj, 1998. god

žaja. Obožavaocima i moliocima sunca, mjeseca i zvijezda javlja se šejtan u vidu zavođenja, koju oni smatraju zvjezdanom duhovnošću. Iako šejtan pomogne čovjeku u ostvarenju nekih ciljeva, to je samo u službi da ga mnogostruko ošteti..."[96]

Šejtan je u osnovi zli pokvarenjak, koji voli zlo i nevaljalštine, u čemu se naslađuje. On voli one koji su mu slični i koji mu se približavaju činjenjem grijeha i opačina, pa ih u tome pomaže korespondirajući sa njima u liku duha, što ih navodi na pomisao da je u pitanju melek.

Tajne koje prenose šejtani

Šejtani su obavještavali El-Esveda el-A'nsijja, koji je tvrdio da je poslanik, o nekim tajnama. Čak su se muslimani pobojali da će ga šejtani obavijestiti o onome što oni pričaju o njemu. Međutim, njegova žena, uvidjevši da je kafir, pomogla ih je, pa su ga uspjeli uhvatiti i pogubiti. I Musejlema El-Kezzab imao je, također, pomagače u vidu šejtana koji su ga obavještavali o nekim tajnama. U vrijeme Abdul-Melika ibn Mervana, El-Haris ed-Dimaški se proglasio poslanikom. Šejtani su ga pomagali na takav način da ga oružje nije dosezalo. Mramor bi progovorio slaveći Boga kada bi ga on pomilovao rukom. Ljudi su gledali nebeske konjanike za koje je on tvrdio da

[96] Šejhul-islam Ibni Tejmija, ***Fetava Šejhul-islam Ibni Tejmije*** (Decizije Ibni Tejmije), str. 11, 292; izdanje princa Fehda b. Abdul-Aziza, 1398. god.

su meleki. Kada su ga muslimani ipak uhvatili, jedan ga je vojnik htio probosti kopljem, međutim, ono ga nije dosezalo. Abdul-Melik mu reče: "Nisi spomenuo Allahovo ime. Spomeni ga!" Kada ga je spomenuo, koplje ga je probolo.[97]

Šejtansko poznavanje nekih tajni moguće je na već navedeni način, a prenosi se u vjerodostojnom predanju Ibn Abbasa, koje bilježi Muslim.

Prvi koji je od muslimana tvrdio da mu dolaze duhovi i obraćaju mu se bio je El-Muhtar ibn Ubejd es-Sekafi. Rečeno je Ibn Omeru i Ibn Abbasu da El-Muhtar tvrdi kako mu se objavljuje i kako mu dolaze (duhovna bića), pa su rekli: "Istina je", navodeći ajete iz sure "Eš-Šua'ra" i "El-En'am":

﴿هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ﴾

﴿تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ﴾

﴿يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ﴾

Hoću li vam kazati kome dolaze šejtani? Oni dolaze svakom lašcu, grješniku, oni prisluškuju - i većinom oni lažu.[98]

﴿وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ﴾

A šejtani objavljuju štićenicima svojim da se s vama raspravljaju.[99]

---

97 Šejhul-islam Ibn Tejmija, ***Fetava Šejhul-islam Ibni Tejmije*** (Decizije Ibni Tejmije); str. 11, 285; izdanje princa Fehda b. Abdul-Aziza, 1398. god.

98 ***Kur'an***, sura: Eš-Šu'ara', ajeti: 221-223.

99 ***Kur'an***, sura: El-En'an, ajet: 121.

Postoje tri mišljenja o djelima koja izgledaju nadnaravna:

- Jedni smatraju da nadnaravna djela ne može činiti niko osim poslanika;

- Drugi smatraju da je svaki onaj kome se događaju nadnaravne stvari Božiji odabranik, makar bio i kršćanin ili idolopoklonik;

- Treći smatraju (što je i tačno) da su pomagači nemuslimana, njihovih asketa, idolopoklonika, kitabija i drugih, ustvari, džini i šejtani koji su od njihove (nemuslimanske, nevjerničke) vrste, a ne od Božijih odabranika.

Pjesma, zabava i aplaudiranje šejtanski su ibadeti

Ibn Tejmija spominje da šejtanska stanja i djelovanja najsnažnije podržava slušanje pjesama i zabava, što je drevna praksa idolopoklonika koja se spominje u Kur'anu:

﴿وَمَا كَانَ صَلاَتُهُمْ عِندَ الْبَيْتِ إِلاَّ مُكَاء وَتَصْدِيَةً فَذُوقُواْ الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ﴾

Molitva njihova pored Hrama svodi se samo na zviždanje i pljeskanje rukama; zato kaznu iskusite, jer ne vjerujete.[100]

Ibn Kesir smatra da se ta prijetnja kaznom idolopoklonicima ostvarila na ovom svijetu već

[100] ***Kur'an***, sura: El-Enfal, ajet: 35. 35.

u bici na Bedru, u vidu njihove pogibije i ropstva, što je i mišljenje koje je odabrao Ibn Džerir et-Taberi.[101]

Dakle, pljesak, aplaudiranje i zviždanje su bili (i ostali) "obredoslovna" praksa kafira. A ibadet Poslanika i njegovih ashaba je u vidu namaza, učenja Kur'ana, zikra i sl. Nikada Poslanik, s.a.v.s., i njegovi ashabi nisu organizovali festivale pjesme ili muzike, ali jesu, kada se nađu zajedno, odabirali nekoga sa lijepim glasom da im uči Kur'an. Omer je govorio Ebu Musau el-Eš'ariju: "Opomeni nas na našeg Gospodara!" Ebu Musa bi onda učio Kur'an, dok bi ga ostali slušali. I Poslanik, s.a.v.s., je tražio od Ibn Mes'uda da mu uči Kur'an...[102]

Pravni aspekt o upotrebi i služenju džina ljudima

Onaj ko upotrijebi džina i naredi mu da izvršava od ibadeta i obredoslovlja ono što je naredio Allah i Njegov Poslanik, s.a.v.s., spada u Allahove dobre ili odabrane robove.

---

[101] Vidi: Muhammed Nesib er-Rifa'i, Tejsirul-Alijjil-kadir lihtisari tefsir Ibn Kesir (Olakšavanje Uzvišenog -Moćnog u sižeiranju komentara Ibn Kesira), str. 2, 289; Bejrut, 1978. god.

[102] Šejhul-islam Ibn Tejmija, ***Fetava Šejhul-islam Ibni Tejmije*** (Decizije Ibn Tejmije); str. 11, 296; izdanje princa Fehda b. Abdul-Aziza, 1398. god.

Onaj ko ih upotrijebi u dozvoljene stvari na stepenu je onoga ko upotrijebi ljude na dozvoljen način.

Onaj ko ih upotrijebi u nedozvoljene svrhe - grješnik je, a onaj ko ih upotrijebi u činjenje apostazije - i sâm postaje kjafir, itd.

Međutim, onaj ko ih upotrijebi u neke nadnaravne svrhe, ne poznajući dovoljno šerijat i misleći da su to kerameti (kao da ga prenesu sa jednog mjesta na drugo, ili odnesu na hadž i sl.), ne zna razlikovati šejtansko zavođenje od kerameta.[103]

I Poslanik je bio opsihren

Poslaniku, s.a.v.s., napravljen je sihr[104] na dlake kose i brade, koje je njegova robinja predala židovima. Melek Džibril je obavijestio Poslanika, s.a.v.s., o mjestu sihra, pa je on poslao Aliju, Ammara ibn Jasira i Ez-Zubejra da ga izvade i unište. Džibril mu je učio rukju koja je sadržavala sure "El-Muavvizetejn", a učio ih je i Poslanik, s.a.w.s., sâm sebi, pa je ozdravio.

Iz spomenutog predanja razumije se da pri uništavanju sihra i uspješnom liječenju od njega treba preduzeti određene korake:

---

[103] Vidi: šejh Ibni Tejmijja, ***El-furkanu bejne evlijair-Rahmani ve evlijaiš-šejtan*** (Razlikovanje evlija Milostivog i evlija nečastivog); str 156.

[104] Vidi: Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

- traganje i pronalazak mjesta na kojem je sakriven sihr; njegovo vađenje i uništavanje je najefikasniji način liječanja, nakon čega se bolesnik osjeća kao da je oslobođen okova;

- imuniziranje i zaštita postiže se učenjem rukje, koja preventivno štiti od djelovanja sihra ili liječi od njega, ako je već spravljen;

- djelovanje sihra osjeti se na tijelu sihrom ciljane osobe zbog džinske opsjene i ovladavanja tijelom bolesnika. Egzorcizmom i izgonjenjem džina iz tijela bolesnika poništava se i djelovanje sihra.

Vrste sihra

Vrste sihra su mnogobrojne, kao što navode eksperti koji se bave ovom tematikom:[105]

- sihr kojim se pravi razdor između dvoje ljudi, kao što rastava muža i žene, razdor između dvojice ortaka, porodice, djece i roditelja itd.;
- sihr koji zadržava trenutno stanje;
- sihr koji izaziva bolest;
- sihr koji izaziva smrt;
- sihr koji izaziva ludilo ili razdor i dr;

Spravljanje sihra (vradžbina), njegovo učenje i poučavanje može imati dva pravna aspekta:

[105] Vidi: Madžid Matar, prijevod: Zahid Mujkanović, ***Liječenje Kur'anom medom i ljekovitim biljem,*** str. 28; Bemust, 1999. god.

a) Sihr kufra (apostazija)

Ova vrsta sihra izvodi iz okrilja islama, a spravlja se uz pomoć džinskih šejtana kojima se sihirbaz poda i sklopi savez sa njima, čineći im razne vidove ritualnog obožavanja, što predstavlja "smrtni grijeh".

Kazna sihirbazu za spravljanje sihra

Islamski učenjaci su konsenzusom zabranili ovaj vid sihra i odredili da sihirbaza koji se njime bavi treba pogubiti. Smrtnu kaznu za sihirbaza zastupa čitava plejada islamskih učenjaka, kao što su Omer ibn el-Hattab, Osman ibn Affan, Hafsa, Omer ibn Abdul-Aziz, Ebu Hanifa, Malik i drugi. Šafija smatra da se sihirbazu ne izriče smrtna kazna za sâmo spravljanje sihra, nego samo u slučaju ako je dotičnom magijom ubio neku osobu. Tada mu se tek može dosuditi kazna taliona.[106]

U Kur'anu se kaže:

﴿وَلَـٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ﴾

Šejtani su nevjernici učeći ljude sihru (vradžbini).[107]

Buharija bilježi predanje u kojem se kaže:

"Klonite se grijeha koji vode u propast: politeizam i sihr."

---

[106] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza***, prijevod hfz. Senaid Zaimović; str. 48; Planjaks Tešanj, 1998. god.

[107] ***Kur'an,*** El-Bekara, ajet: 102.

Na osnovu ovakvih tradicionalnih tekstualnih normi, ulema smatra da je sihirbaz nevjernik, zbog čega se obavezno smrtno sankcionira. U historiji šerijatskog prava spominje se izvršenje smrtne kazne nad sihirbazom (čarobnjakom) od strane Omera ibn el-Hattaba, Osmana ibn Affana, Hafse, r.a. - žene Poslanika, s.a.v.s., i drugih.[108]

Pravnici to opravdavaju slijedećim dokazima:

Poslanik, s.a.w.s., je rekao (kao što je zabilježeno u Mustedreku):

"Hadd (fiksirana sankcija) sihirbazu je udarac sabljom."

U ajetu o sihru (El-Bekara: 102) obavještava se da sihr ne može koristiti, nego samo donijeti štetu:

﴿وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ﴾

Učili su ono (sihir) što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati, iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onom svijetu imati.

[108] Vidi: Ali ibn Nufejji' el-Alejani, ***Er-Ruka 'Ala dav'i a'kideti ehlis-sunneti vel-džema'ati ve hukmut-teferrugi leha vet-tihaziha hirfeten*** (Rukja u svjetlu ehlusunnetske doktrine i stav islama prema potpunom posvećivanju liječenja rukjom kao životnom zanimanju); str. 62; Darul-vetani, Rijad, 1411-1989 god.

A doista je jadno ono za što su se prodali, kad bi samo znali.

U 69. ajetu sure "Ta-ha" niječe se da će sihirbaz imati uspjeha:

﴿وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى﴾

A čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti.[109]

Poslanik, s.a.v.s., je objasnio da Allah, dž.š., nije učinio mogućim i efikasnim liječenje haramom, inače bi u tome bila kontradikcija. Tako Ibn Kajjim navodi čitavo poglavlje hadisa o zabrani liječenja haramom[110] (zabranjeno), u kome se, između ostalog, u jednom predanju kaže:

"Ne liječite se haramom (zabranjenim)."

b) Sihr koji je veliki grijeh

Ovaj vid sihra ne smatra se apostazijom, iako je veliki grijeh. Spravlja se u vidu sihirskih uslova, nevaljanih dova i sl., ali bez šejtanskih rituala, podavanja i sklapanja sporazuma sa džinima. Kod većine učenjaka, od kojih su Ebu Hanifa, Malik i, po svom najpoznatijem mišljenju, Ahmed - i ovakav sihirbaz se obavezno sankcionira smrtnom

[109] ***Kur'an,*** sura: Ta-ha, ajet: 69.

[110] Vidi: Ibn Kajjim el-Dževzija, ***Zadul-me'ad fi hedji hajril-i'bad*** (Poputbina za povratak u uputi najvrednijeg roba); str. 4, 154; Muessesetur-risale, Bejrut, 1987. god.

kaznom.[111] Spravljanje sihra, njegovo učenje i poučavanje, također, smatra se apostazijom.

Liječenje od posljedica sihra

Liječenje sihra[112] može se izvesti:

- učenjem pravovaljane rukje, formula zaštite, dova, zikra itd., što je, u pravnom smislu, dozvoljeno konsenzusom, uz poznate uvjete koje smo spomenuli;

- metodom sihra, kojom se njegovo djelovanje liječi i poništi šejtanskim uplivom, nakon što mu se bolesnik ili sihirbaz dodvore i potčine riječima ili djelima apostazije, da bi im pomogao.

Liječenje metodom sihra

Što se tiče ove metode, ona se može manifestovati praktično na više načina:

---

[111] Vidi: Abdul-Azim ibn Ibrahim, ***En-Nušretu, ev hukmu i'ladžis-sihri bis-sihri*** (Rukja za liječenje od sihra ili pravni status liječena sihra sihrom); str. 14; Darul-dževabi, 1995. god.

[112] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza***, prijevod hfz. Senaid Zaimović str. 51-53; Planjaks Tešanj, 1998. god.

Vidi: Abdul-Azim b. Ibrahim, ***En-Nušretu, ev hukmu i'ladžis-sihri bis-sihri*** (Rukja za liječenje od sihra ili pravni status liječena sihra sihrom); str. 19; Darul-dževabi, 1995. god.

- da sihirbaz, nakon što se pripomogne džinom, šejtanom, obavijesti o mjestu sihra bolesnika ili nekog ko se brine o njemu, pa čak, možda, i o osobi koja je to spravila, što bolesniku omogući da dođe do njega, poništi ga i ozdravi;

- da sihirbaz uz pomoć džina, šejtana dođe do sihra u vremenu dok je bolesnik kod njega. I u prvom i u drugom slučaju, možda povremeno, on uči i neke Kur'anske ajete i dove, pušući po bolesniku, da bi kod njega stvorio uvjerenje kako je to dozvoljeni način liječenja Kur'anom;

- da sihirbaz propiše bolesniku neke radnje, žrtve ili rituale koji u sebi sadrže apostaziju, kao što je prinošenje žrtve u ime nekog džina, njihovog vladara ili moćnika, nekog čovjeka i sl.;

- da sihirbaz propiše bolesniku izgovaranje nekih nerazumljivih šejtanskih talismana, "dova i zaštita" koje vode u apostaziju, ili mu spravi takav zapis koji on objesi na svoje tijelo, auto, kuću, krevet u kojem spava i sl. Možda to napiše krvlju, nekom nečisti, mokraćom i sl.

Liječenje metodom sihra sadrži nedozvoljene radnje

Može se desiti izliječenje metodom sihra. Međutim, ovi načini sadrže mnogo šerijatskih prekršaja i teških harama, od kojih su:

- odlazak sihirbazu, proroku i traženje pomoći od njega itd., što je haram (zabranjeno), bez obzira radilo se o liječenju ili nečem drugom;

- podržavanje harama i saglasnost sa onim što nije dozvoljeno;

- potčinjavanje sihirbaza džinu, šejtanu kako bi od njega dobio protuuslugu; isto to se može posredno ili neposredno prenijeti i na bolesnika jer pristaje na takav vid odnosa sa šejtanom;

- povlađivanje bolesnika i potvrđivanje proročanstava koja mu servira sihirbaz i prorok;

- nagrađivanje i plaćanje sihirbazu ogromnim novčanim sredstvima, što je trošenje imetka u svrhu harama itd.

Ova vrsta liječenja s pravnog aspekta

Islamski pravnici imaju podijeljena stanovišta u pogledu ove vrste liječenja:[113]

Dozvola

Dozvoljeno je skidati sihr istim takvim sihrom kad je bolesnik u hadžetu (potreba) i daruretu (nužda) ili samo u nuždi. To je mišljenje nekih

[113] Vidi: Abdul-Azim b. Ibrahim, ***En-Nušretu, ev hukmu i'ladžis-sihri bis-sihri*** (Rukja za liječenje od sihra ili pravni status liječena sihra sihrom); str. 26; Darul-dževabi, 1995. god.

hanbelijskih pravnika. Oni to obrazlažu slijedećim dokazima:

- Imam Ahmed nije dao nikakvu fetvu po ovom pitanju kad su mu opisali ovaj način liječenja. On se samo ogradio riječima: "Ne znam šta je to!" Dakle, da je to smatrao haramom, izrekao bi eksplicitnu zabranu, jer je bio direktno pitan o tom problemu.

- U vjerodostojnom predanju Seida ibn el-Musejjeba, na pitanje o liječenju i skidanju sihra sa opsihrenog, on odgovara da to ne bi smetalo. Rekao je: "Ono što koristi nije zabranjeno." On je i u drugim verzijama ovog predanja dozvolio odlazak onome ko će skinuti sihr. El-Hasen je to pokudio, smatrajući da tu vještinu zna samo sihirbaz. Seid je na to odgovorio: "Ne smeta skidanje sihra! Allah je zabranio samo ono što šteti, a nije zabranio ono što koristi."

Općenito značenje hadisa, kojeg bilježi Muslim od Džabira, upućuje na to. Poslanik, s.a.v.s., je rekao:

"Onaj ko može pomoći svom bratu, neka mu pomogne."

Dozvoljeno je to u nuždi. Kao što je u nuždi dozvoljeno da se jede zabranjena lešina, isto tako je u nuždi dozvoljeno liječiti se odlaskom sihirbazu kako bi se popravili poremećeni odnosi između muža i žene, ili da bi se izliječilo od impotencije, te u slučajevima kad god je u pitanju korist ljudima. Šerijat je dozvolio zabranjene stvari kod nužde da bi se otklonila veća šteta.

Pripovijeda se od Aiše, r.a., da je sastavila testament u kojem svoju robinju oslobađa poslije svoje smrti. Ona je zbog toga opsihri i Aiša se razboli. Njeni rođaci su otišli nekom ko se bavio skidanjem sihra. On ih obavijesti o spravljačici sihra riječima: "Došli ste mi po pitanju žene koju je opsihrila robinja. U sobici te robinje sada se pomokrilo dijete." Aiša je naredila da dovedu robinju i ona je priznala. Onda je naredila da je prodaju beduinima, koji su bili poznati po lošem postupanju sa robljem.

Logika ovog dokaza je u činjenici što je osoba koja skida sihre obavijestila Aišine rođake o "nepoznatim" stvarima: o kome se radi, ko je bolestan, ko je spravio sihr, šta se dešava sa spravljačicom sihra u tom momentu - što može samo osoba koja je u kontaktu sa džinima. Pošto Aiša, r.a., nije pokudila način dobijanja ovih informacija, a to je odlazak čovjeku koji se bavio skidanjem sihra, značilo je da takav način nije smatrala zabranjenim.

Zabrana

Općenito je zabranjeno skidanje sihra sihrom, ili nerazumljivim nepoznatim bajanjem, bilo da se radi o nuždi ili ne. To je mišljenje uleme islamskog ummeta.[114] Ibn Tejmija i Ebul-I'zz navode

[114] Vidi: Ali ibn Ali, Ebul-I'zzud-Dimaški, Š***erhul- a'kidetit-Tahavijje*** (Komentar Tahavijeve poslanice o islamskoj apologetici); str. 2, 765; Muessesetur-risale;
Vidi; Ibn Tejmija, ***Medžmu'u fetava*** (Zbirka decizija); str. 9, 13; izdanje kralja Fehda ibn Abdul-Aziza, 1398. god.

da je to iz razloga što liječenje sihrom sadrži apostaziju. Zato je zabranjeno čak i bilo kakvo nerazumljivo bajanje, u kome može biti skrivena apostazija. Za ovo postoje mnogobrojni dokazi. Mnoge hadiske norme upućuju na zabranu:

- posjećivanja sihirbaza, proroka, onih koji ogledaju, falaju itd.;

- povlađivanja i potvrđivanja njihovih obavještenja o tajnama;

- pitanja ili traženja od njih skidanje sihra ili dobijanje kakve informacije i sl.

Muslim bilježi predanja:

"Nemojte posjećivati sihirbaze, proroke";

"Ko ode proroku pa ga upita nešto, ne prima mu se namaz četrdeset dana."

Posjećivanje ovih kategorija ljudi, plaćanje njihovih usluga i sl. smatra se pomaganjem i podsticanjem crne magije, prisiljavanjem ljudi na takve usluge, a u Kur'anu stoji:

﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى الْبرِّ وَالتَّقْوَى وَلاَ تَعَاوَنُواْ عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾

Jedni druge pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu. [115]

Poslanik, s.a.w.s., je eksplicite zabranio tzv. *nušru* kada je upitan o njoj rekavši *da je to šejtanski posao*. Nušra je bila skidanje sihra na džahilijet-

---

[115] ***Kur'an***, sura: El-Maida, ajet: 2.

ski, predislamski način i liječenje uz pomoć džina upotrebom raznih džinskih talismana, traženjem njihove zaštite itd.

Naravno, kada rukja, u ovom slučaju predislamska nušra, sadrži vidove apostazije, onda se njen pravni status podvodi pod općenitu zabranu liječenja haramom, što je eksplicite spomenuto u više hadisa, kao što su:

"Ne liječite se haramom";

"Allah nije učinio da vam lijek bude u onome što je inače zabranio" i sl.

Analiza dokaza i odabrano mišljenje o liječenju metodom sihra

U svjetlu vjerodostojnih dokaza preferirano je i ispravno mišljenje stroga zabrana liječenja sihrom. A što se tiče navedenih dokaza onih koji su pokušali dozvoliti liječenje sihra sihrom, oni su neodrživi u komparaciji sa tekstualnim, tradicionalnim dokazima koji to zabranjuju. Njihovo navođenje ustezanja imama Ahmeda da da svoj sud o opisanom slučaju nema značenje nikakve norme, a naročito ne sadržava dozvolu. Imam Ahmed, kao jedan od velikih hadiskih autoriteta, čak prenosi hadis, koji smo naveli, a u kojem se eksplicite zabranjuje predislamska nušra i tretira "šejtanskim poslom".

Ne stoji ni pokušaj dozvole sa predanjem Seida ibn el-Musejjeba, iz čijih se riječi razumije da je dozvoljena rukja ona koja koristi, odnosno ona koja je šerijatski dozvoljena.

Pokušaj podvođenja liječenja sihra sihrom pod pravno pravilo *Nužda dozvoljava zabranjeno,* ne stoji, jer liječenje po šerijatu nije u statusu obaveze, nego dozvole, pa se ne može analogijom komparirati sa slučajem nužde jedenja zabranjenog mesa, a, također, liječenje se može obaviti na šerijatski opravdan i dozvoljen način učenjem Kur'anske rukje, tako da nema potrebe za zabranjenim načinom koje provodi sihirbaz.

Što se tiče predanja o robinji koja je opsihrila Aišu, r.a., i postupka oko njenog liječenja, iz pomenutog predanja se ne razumije da je Aiša, r.a., liječena uz pomoć sihirbaza. Naprotiv, iz drugih verzija ovog predanja razumije se da je spomenuti konsultovani ljekar bio Sindijac, za kojeg se čulo da liječi. Dakle, nema pomena da je on bio sihirbaz ili prorok. To što je pogodio ili prorekao neke tajne, i nisu bile tajne, jer se iz predanja razumije da je te informacije mogao saznati i dobiti od onih koji su ga obavijestili o Aiši, r.a. Iz predanja se razumije samo da je on obavijestio kako je Aišino stanje vid sihra. Od njega nije traženo da skida sihr Aiši, r.a., niti od same robinje koja je priznala da je spravila sihr. Aiša, r.a., ju je prodala i ostala jedno vrijeme bolesna, dok joj Allah, dž.š., u snu nije pokazao način ozdravljenja kupanjem

u vodi iz tri izvora, što je ona praktično učinila i potpuno ozdravila.

Ovim se poništavaju dokazi dozvole liječenja sihra sihrom i preferira mišljenje islamskih pravnika koji to strogo zabranjuju.

Proces liječenja od sihra

Samo liječenje od sihra se, identično kao i liječenja od sar'a, sastoji iz tri stadija:

- priprema za liječenje;

- proces liječenja učenjem već spomenute rukje za liječenje od sar'a, u koju se dodaju još i ajeti sihra;

- period postliječenja.

Ajeti koji se uče u rukji za liječenje od sihra, a naveli smo ih naprijed u izboru ajeta rukje, jesu:

- El-Bekara, ajet: 102,

- El-Earaf; ajeti: 117-122,

- Junus: ajeti: 81-82 i

- Ta-ha: ajet: 69.

Urok

U hadisima Poslanika, s.a.v.s., urok se naziva "el-'ajn" (oko). Ibnul-Hadžer ga definira da je to "pogled s divljenjem od strane osobe zle prirode, pomiješan sa zavišću, od kojeg nastupi šteta (bolest)... Allah, dž.š., je stvorio različite snage i sposobnosti u tijelima i dušama. Stidljiva osoba reaguje tako da joj lice pocrveni kada ga pogledaju, bojažljiva osoba problijedi i sl. Zbog nerazdvojne veze pogleda i ovih reakcija, to djelovanje se pripisuje oku, mada je to uistinu djelovanje duša koje imaju u svojoj prirodi različite snage, sposobnosti i specifičnosti kojima djeluju na druge osobe, ponekad samim viđenjem, bez fizičkog doticaja... Dakle, iz oka urokljivca ponekad izleti pogled kao strijela, koji, ako pogodi nezaštićeno tijelo, djeluje na njega, ili ako je tijelo imunizirano zikrom i dovama, vrati ga na vlasnika."[116] Abdul-Vehid Bali spominje da islamski učenjaci, kao što su Ibnul-Dževzija, Ibn Kajjim, Ibn Hadžer, En-Nevevi i drugi, prave razliku između zavisti i uroka.[117]

---

[116] Vidi: Ibn Hadžer El-Askalani, ***Fethul-bari bišerh Sahihil-Buhari*** (Tvorčeva opskrba s komentarom Buharijeve vjerodostojne zbirke); str. 10, 211.

[117] Vidi: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Es-Sarimul-bettar fit-tesaddi lis-sehareti vel-ešrar*** (Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza); str. 241; Mektebetus-sahabe, Džidda, 1992. god.

Zavist je šireg značenja od uroka. Osoba koja može ureći posebna je vrsta zavidnika. A svaki zavidnik nema sposobnost da urekne. Zavist proizilazi iz mržnje i želje da nestane neke blagodati, a urok iz čuđenja i zadivljenosti ljepotom nečega. Oba ova svojstva imaju zajedničko djelovanje, tj. prouzrokuju štetu.

Islamski učenjaci, na temelju tekstualnih tradicionalnih normi, zaključuju:

- zavist je realnost poznata iz tekstova Kur'ana i sunneta, a djeluje Allahovom voljom;

- zavist posjeduju i ljudi i džini; džini mogu zavišću da djeluju na ljude;

- zavist može posjedovati i slijepa osoba;

- zavist čovjeka može djelovati na njega samog, njegov imetak ili porodicu.[118]

Dokazi postojanja i djelovanja uroka

Kao što se u šerijatu nalaze neosporni dokazi o postojanju i djelovanju sihra, isto tako postoje tekstualni dokazi u tradicionalnim izvorima o postojanju i djelovanju uroka. U komentaru Kur'ana od Ibn Kesira se navodi da je Jakub, a.s., naredio sinovima, kada ih je otpremio sa Benjaminom u Egipat, da ne ulaze na jednu kapiju, nego da uđu

118 Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 119; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

na više kapija, bojeći se da im ljudski uroci ne naškode, jer oni, uistinu, postoje *i mogu konjanika s konja skinuti.* A sinovi Jakubovi su bili fizički lijepi i elegantni.[119]

U Kur'anu stoji:

﴿ وَقَالَ يَا بَنِيَّ لاَ تَدْخُلُواْ مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُواْ مِنْ أَبْوَابٍ
مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنكُم مِّنَ اللّهِ مِن شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴾

﴿ وَلَمَّا دَخَلُواْ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُم مِّنَ
اللّهِ مِن شَيْءٍ إِلاَّ حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا
عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ ﴾

"O sinovi moji" - reče onda - "ne ulazite na jednu kapiju, već na razne kapije, a ja vas ne mogu spasiti od onoga što vam Allah odredi; moć pripada jedino Njemu, ja se u Njega uzdam, i neka se samo u Njega uzdaju oni koji se uzdaju!" I kad uđoše onako kako im je otac njihov naredio, to im nimalo nije pomoglo da budu pošteđeni onoga što im je Allah bio odredio. Jedino se ostvarila želja Jakubova, koju je izvršio, a on je, uistinu, veliki znalac bio, zato što smo ga Mi naučili, ali većina ljudi ne zna.[120]

---

[119] Ibn Kesir, ***Tefsir Ibn Kesir***, skraćeno izdanje; izabrao najispravnije verzije Muhammed Nesib Er-Rifai, str. 652; Visoki saudijski komitet, Sarajevo, 2000. god.

[120] ***Kur'an***, sura: Jusuf, ajeti: 67-68.

Dio ajeta: *Jedino se ostvarila želja Jakubova, koju je izvršio* - odnosi se, po mišljenju Ibn Kesira, na to "da je od njih otklonjen urok tako što su poslušali oca pa su ulazili pojedinačno na različite kapije".

Buharija bilježi hadis od Aiše, r.a.:

"Naredio mi je (ili naredio je) Vjerovjesnik, s.a.v.s., da se uči rukja od uroka." [121]

Ibn Hadžer navodi u komentaru ovog hadisa predanje koje bilježi Ahmed od Ebu Hurejre:

"A'jn (urok) je realnost u kojoj prisustvuje šejtan i zavist Ademovog potomka."

I Muslim bilježi predanje od Ebu Hurejre, r.a.: "Urok je istina, realnost."

Ibn Madža bilježi predanje od Aiše, r.a., koje Albani smatra vjerodostojnom verzijom:

"Tražite kod Allaha utočište od uroka, jer uroci su realnost koja postoji."

Buharija bilježi u svom *Tarihu* predanje od Džabira, r.a., da je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

"Najveća smrtnost u mom ummetu je, nakon Allahove odredbe, od djelovanja uroka." Ovo predanje Albani smatra hasenom (lijepim, to jest ispravnim).

---

[121] Vidi: Ibn Hadžer El-A'skalani, ***Fethul-bari bišerh Sahihil-Buhari;*** str. 10, 210; Tvorčeva opskrba s komentarom Buharijeve vjerodostojne zbirke.

Tehnika liječenja od uroka

Način liječenja od uroka spomenut je u predanju koje bilježe Ahmed, Nesaija i Ibn Madža od Umame ibn Sehla ibn Hunejfa, koji pripovijeda:

- Moj otac Ebu Sehl b. Hunejf kupao se u Harraru bez ogrtača dok ga je gledao Amir ibn Rebia. Sehl je bio izrazito bijele puti i lijepog tena. Amir reče: "Do danas nisam vidio ovakvu kožu ni kod skrivane djevice." Istog trenutka Sehla pogodi žestok bol, koji se poče pojačavati. Obaviješten je i Poslanik, s.a.v.s., da on (Sehl) ne diže glavu, pa je Poslanik upitao:

"Sumnjate li na koga?"

"Na Amira ibn Rebiu."

Poslanik, s.a.v.s., ga pozva i strogo mu se obrati:

"Zbog čega neko od vas ubija svog brata? Što ga nisi blagoslovio? Okupaj se!"

Amir je nad posudom oprao svoje lice, ruke, laktove, koljena, krajeve nogu i tijelo ispod svoje odjeće. Zatim je tu vodu prosuo po Sehlu otpozada, nakon čega Sehl onog trenutka ozdravi.[122]

---

[122] Vidi ovaj i šest drugih načina liječenja od uroka koje spominje autor: Vehid Abdus-Selam Bali, ***Es-Sarimul-bettar fit-tesaddi lis-sehareti vel-ešrar*** (Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza); str. 234-249; Mektebetus-sahabe, Džidda, 1992.god.

Iz spomenutog predanja razumije se da pogođenost okom (urok) može da ubije. Islamska ulema se spori oko kazne taliona za ubistvo urokom. Mišljenje Kurtubija je da urokljivac nadoknadi štetu ako je prouzrokuje. Ako ubije urokom, kažnjava se kisasom (kazna taliona) ili plaćanjem dije (krvarina). U tome je sličan sihirbazu kod uleme koja ga ne smatra otpadnikom od vjere i ne ubija za apostaziju.[123]

Šafije zabranjuju kaznu taliona, smatrajući da se urokom, u većini slučajeva, ne ubija.

En-Nevevi smatra da urokljivac nije dužan ni krvarinu, niti kefaret (otkup), pošto fizički nije ništa učinio, osim što je pokazao zavist i želju za prestankom nečijeg ni'meta.[124]

Ibn Bettal prenosi od neke uleme da bi vlast trebala zatvoriti urokljivca u njegovoj kući, a da se o njemu brine skrbnik, ako je siromašan. Obrazloženje takvog postupka je u tome što je šteta od takve osobe veća nego šteta nosioca elefantijaze, kojem je Omer, r.a., zabranio da se miješa sa ljudima, ili od štete koju prouzrokuje onaj koji jede luk, pa mu se brani da prisustvuje džematskom klanjanju.[125]

---

[123] Vidi: Ibn Hadžer El-Askalani, ***Fethul-bari bišerh Sahihil-Buhari***; str. 10, 216; Tvorčeva opskrba s komentarom Buharijeve vjerodostojne zbirke.

[124] Ibid.

[125] Ibid.

El-Bali navodi i druge tehnike liječenja od uroka. Jedan od načina liječenja je i da se stavi ruka na glavu urečenog, a potom prouči dova:

بسم الله أرقيك و الله يشفيك من كل داء يؤذيك و من كل نفس أو عين حاسد الله يشفيك بسم الله أرقيك

"Bismillahi erkike, vAllahu ješfike min kulli dain ju'zike ve min kulli nefsin ev a'jnin hasidinillahu ješfike, bismillahi erkike."

(Sa Allahovim imenom ti učim rukju, Allah te liječi od svake bolesti koja te muči i od svake osobe ili zavisti oka Allah te liječi. Sa Allahovim imenom ti rukju učim.)

Ili da se prouči dova:

اللهم رب الناس أذهب البأس و اشف أنت الشافي لا شفاء إلا شفاؤك شفاء لا يغادر سقما

"Allahumme rabben-nas ezhibil-be'se, vešfi enteš-šafi, la šifae illa šifauke šifaen la jugadiru sekamen."

(Gospodaru moj, Gospodaru svih ljudi, poništi bolest, izliječi nas, jer Ti si Iscjeljitelj lijekom osim kojeg nema lijeka i kojem se bolest ne može oprijeti."

Ili se prouče sure: "Ihlas" i "Muavvizetejn".

Prevencija od uroka

Iz spomenutog predanja se razumije, također, da je prevencija od uroka u vidu dove za bereket.

Zavist i urok preventivno se sprečavaju[126] prije nego se dese učenjem sura "El-Muavvizetejn" i učenjem zaštitnih dova Poslanika, s.a.v.s.

Onaj ko ima urokljivo oko sprečava njegovo djelovanje na drugoga izgovaranjem formule:

ما شاء الله لا قوة إلا بالله

"Ma šaellahu la kuvvete illa billah"

(Biva šta Allah hoće. Nema snage osim sa Allahom).

U predanju koje prenosi Enes, r.a., stoji:

"Ko vidi nešto što ga zadivi neka kaže: *Ma šaellahu la kuvvete illa billah*, pa mu neće naškoditi."

Liječenje Kur'anom kao vid plaćenog profesionalnog zanimanja (fikhski pristup)

U čitavom islamskom svijetu, na Istoku i Zapadu postoji velik broj onih koji se bave liječenjem Kur'anom kao zanimanjem, naplaćujući to i zarađujući na takav način za život. Pošto se tu radi o korištenju doktrinarnih vrijednosti u čisto materijalne svrhe, daćemo šerijatsko-pravnu eksplikaciju ovog pitanja, sa stavom o dozvoljenosti ili nedozvoljenosti takvog postupka. Naravno, ovdje neće biti govora o nešerijatskim vidovima

[126] Meddži Muhammed eš-Šehavi, ***E-Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir); str. 119; Mektebetul-Kur'an, 1988. god.

liječenja, o kojima se nema šta reći osim da su nedozvoljena.

U vjerodostojnim predanjima spominje se dozvola učenja pravovaljane rukje i uzimanje nagrade za njeno učenje, kao što nam je došlo u predanjima koja smo naveli. Buharija bilježi predanje u kojem Poslanik, s.a.v.s., nakon što su ga pitali o nagradi za rukju, kaže:

"Najvaljanije što možete uzeti kao nagradu jeste za Allahovu knjigu (učenje rukje)."

U jednom predanju, čak, traži da i njega uključe u podjelu stada ovaca koje je dobiveno od učenja rukje. Dakle, učenje pravovaljane rukje i nagrađivanje za nju šerijatski je dozvoljeno. Predmet rasprave svodi se samo na praksu i način na koji se neko posveti učenju rukje, postane poznat, svakodnevno na određene termine prima masu bolesnika i to prihvati plaćenim životnim zanimanjem.

Šerijatske anomalije doktrinarne i personalne prirode koje prate ovo zanimanje

U ovoj praksi nastupi šerijatske anomalije koje mogu odvesti u neželjene posljedice doktrinarne prirode i proizvesti štetu kod učača i onoga kome se uči, što bi trebalo izbjeći.

Masa ljudi koja se stalno nalazi kod određenog učača rukje (ljekara) može proizvesti pogrešno uvjerenje kod običnog, neobrazovanog i sujetnog svijeta, koji počne vjerovati da ta osoba ima neko povlašteno, nadnaravno svojstvo i mogućnost liječenja, zanemarujući važnost Allahovog govora, dova i zikra koji se uče, ili u krajnjoj konsekvenci, zaboravljajući da je to u Allahovim kompetencijama. Oni svu snagu posvete dolasku do te ličnosti koja uči, kako bi kod nje ugovorili termin, zanemarujući ono što je važnije.

U Kur'anu stoji:

﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاء وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾

Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima.[127]

﴿قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاء﴾

Reci: "On je vjernicima uputstvo i lijek."[128]

Na ovaj način umanjuje se važnost Kur'anskog djelovanja, što je šteta u doktrinarnom pristupu vjeri, koju bi trebalo izbjeći.

Vraćanjem u historiju i biografiju Poslanika, s.a.v.s., njegovih ashaba i prvih generacija pouzdane uleme, nemamo primjere da je neko od njih ostavljao svaki drugi posao i posvećivao se samo liječenju rukjom, zarađujući za život samo na takav način.

---

127 ***Kur'an***, sura: El-Isra, ajet: 82.
128 ***Kur'an***, sura: Fussilet, ajet: 44.

Ni halife, kao vladari muslimana, nisu određivali posebne učače rukje da liječe ljude kao što su određivali sudije, muftije i druge važne organe islamske države, iako je u svakoj generaciji bilo onih koji su bili bolesni i sa simptomima šejtansko-džinskog djelovanja, sihra i uroka. Bolesnici su učili rukju sami sebi ili su odlazili nekom od alima koji im je to činio, i na tome se sve završavalo. Nisu, dakle, određivani posebni liječnici - učači rukje kao posebna kategorija zanimanja i zarade za život.

Kada šejtan (sotona) vidi da se masa okuplja oko određene osobe, pomogne mu oglašavanjem kako ga se šejtani boje i kako izlaze iz bolesnika u strahu od njega, da bi svijet počeo smatrati kako on posjeduje neke posebne nadnaravne tajanstvene osobine, a sve s ciljem da bi se opet skrnavilo vjerovanje u vrijednost i nadnaravnost Allahovog govora. Šejtanske spletke su duboke i dosta inteligentne. Mogu ih prepoznati samo ljudi koji dobro poznaju šerijat. El-'Alejan navodi da je Ibn Tejmija rekao: "Poznajem ljude kojima se obraćaju biljke sa spominjanjem koristi koje posjeduju. Ustvari, to se javljaju šejtani koji su ušli u njih. Poznajem i neke kojima se javlja drveće i kamenje govoreći: 'Neka vam je prijatno, Allahovi odličnici.' Međutim, kada prouče Ajetul-kursij, glasova nestane. Poznajem ljude koji odu da love ptice, a one im se javljaju govorom: 'Uzmi

me, da se najede kakav siromah.' To je sve govor šejtana, koji uđe u njih kao što uđe u čovjeka."[129]

I sam učač je na jednom doktrinarnom iskušenju. Naime, kada vidi masu koja mu se obraća i koja se izliječi izlaskom džina nakon njegove rukje, počinje da razmišlja da je on uzrok svemu tome i da je Alahov odabranik. Razmišlja logikom kompleksa više vrijednosti. Eto, svi muslimani uče Kur'an, međutim, samo se njemu obraćaju za liječenje. I imponuje mu da vidi tu veliku masu koja mu se obraća. Na takav način i učač rukje polahko može skrenuti u doktrinarni ćorsokak.

Učač rukje nakon učenja, ako se džin ne iziritira i ne progovori, ne zna kod svakog pojedinačnog slučaja na čemu je; tako ponekad daje pogrešnu dijagnozu kako je dotični zdrav i da pri njemu nema džina ili uroka, jer u podsvijesti gaji ubjeđenje da se džin mora javiti nakon rukje, što ne mora biti tačno. Niti se svaki džin mora javiti, niti se svaki od njih boji učenja. Time se zavede bolesnik koji ostavi učenje određenih dova koje su njegova zaštita.

Neki ashabi su bili poznati kao *dobri* kojima se uslišava dova kod Boga, kao što je bio Sa'd ibn Ebu Vekkas, jedan od deseterice kojima je Poslanik, s.a.v.s., za njihova života obećao Džennet, ili

[129] Ali ibn Nufejji' el-'Alejani, ***Er-Ruka 'Ala dav'i a'kideti ehlis-sunneti vel-džema'ati ve hukmut-teferrugi leha vettihaziha hirfeten*** (Rukja u svijetlu ehlusunnetske doktrine i stav islama prema potpunom posvećivanju liječenja rukjom kao životnom zanimanju); str. 80; Darul-vetani, Rijad, 1411-1989 god.

oni kojima je Poslanik, s.a.v.s., dovom priskrbio to svojstvo. Od generacije tabiina po tome je bio poznat Uvejs El-Karni. Ipak se u njihovim biografijama ne spominje da su im muslimani dolazili kući u vidu mase koja čeka na termin i tretman, kako bi im svojim dovama pomogli.

Dakle, možemo konstatovati da prihvatanje učenja rukje kao vid životnog zanimanja nije bilo poznato u vrijeme ashaba i prvih generacija pouzdanih učenjaka. Također, to može dovesti do neželjenih doktrinarnih anomalija kod učača i onoga kome se uči, iako je u osnovi dozvoljeno nagrađivanje i uzimanje nagrade za učenje rukje ako nije u vidu profesionalnog životnog zanimanja.

Prema tome, preporuka je da je tu djelatnost kao zanimanje bolje izbjeći.

VAllahu e'Alemu (Allah zna).

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

و صلى الله على محمد و على آله و صحبه أجمعين.

I naša posljednja dova je: Hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Neka Allahov blagoslov prati Muhammeda, svu njegovu porodicu i ashabe.

* * * * * * *

* * * * *

* * *

*

U slučaju da neki pažljivi čitalac primijeti neku eventualnu grešku koja se potkrala u pretstavljanju šerijatskih stavova, što nije isključeno, zamoljava se da obavijesti autora radi ispravke.

Citirana literatura:

Abdul-Azim ibn Ibrahim, ***En-Nušretu, ev hukmu i'ladžis-sihri bis-sihri*** (Rukja za liječenje od sihra ili pravni status liječena sihra sihrom), (Darul-dževabi, 1995.);

Abdul-Aziz ibn Abdullah ibn Baz, ***Hukmus-sihri vel-kehaneti ve ma jete'alleku biha*** (Pravni status sihra /magija, vračanje/, proročanstva i pitanja vezana za ovo), (Rijad, 1995.);

A'bdul-Kerim Nevfan Fevaz U'bejdan, ***'Alemul-džinni fi dav'il-Kitabi ves-sunne*** (Svijet džina u svjetlu Kur'ana i sunneta);

Ali ibn Ali, Ebul-I'zzud-Dimaški, ***Šerhul- a'kidetit-Tahavijje*** (Komentar Tahavijeve poslanice o islamskoj apologetici), (Muessesetur-risale), Ali ibn Nufejji' el-'Alejani, ***Er-Ruka 'Ala dav'i a'-kideti ehlis-sunneti vel-džema'ati ve hukmut-teferrugi leha vet-tihaziha hirfeten*** (Rukja u svijetlu ehlusunnetske doktrine i stav islama prema potpunom posvećivanju liječenja rukjom kao profesionalnom zanimanju), (Darul-vetani, Rijad, 1411-1989);

Hafiz Ebu Zekerijja En-Nevevi, ***Nuzhetul-muttekin šerh rijadis-salihin min kelami sejjidil-murselin*** ("Osvježenje pobožnih", komentar "Bašte dobrih", izbor iz riječi Predvodnika poslanika);

Ebul-Ferdž el-Dževzi, ***Telbisul-Iblis*** (Iblisova obmana), (Daru Omer ibn el-Hattab);

Šejhul-islam Ibn Tejmija, ***Fetava Šejhul-islam Ibni Tejmije*** (Decizije Ibn Tejmije), (Izdanje princa Fehda ibn Abdul-Aziza, 1398.);

Ibn Tejmijja, ***El-furkanu bejne evlijair-Rahmani ve evlijaiš-šejtan*** (Razlikovanje evlija Milostivog i evlija nečastivog);

Ibn Hadžer el-A'skalani, ***Fethul-bari bišerh Sahihil-Buhari*** (Tvorčeva opskrba s komentarom Buharijeve vjerodostojne zbirke);

Ibn Kesir, ***Tefsir Ibn-Kesir***, skraćeno izdanje, Izabrao najispravnije verzije Muhammed Nesib Er-Rifa'i, (Visoki saudijski komitet, Sarajevo, 2000.), 652;

Ibn Kajjim el-Dževzija, ***Zadul-me'ad fi hedji hajril-i'bad*** (Popudbina za povratak u uputi najvrednijeg roba), (Muessesetur-risale, Bejrut, 1987.);

Madžid Matar, (Prijevod, Zahid Mujkanović), ***Liječenje Kur'anom medom i ljekovitim biljem*** (Bemust, 1999.);

Medždi Muhammed Eš-Šehavi, ***El'Iladžur-Rabbani lis-sihri, vel-messiš-šejtani*** (Božanski lijek za sihr i šejtanski dodir), (Mektebetul-Kur'an, 1988.);

Mensur A'bdul-Kerim Muhammed, ***Mu'džizatuš-šifa' bil-hidžameti*** (Nadnaravnosti liječenja hidžamom /liječenje metodom puštanja krvi/), (Daru Raide, Kairo 1994.);

Muhammed Nesib er-Rifa'i, ***Tejsirul-Alijjil-kadir lihtisari tefsir Ibn Kesir*** (Olakšavanje Uzviše-

nog – Moćnog u sižeiranju komentara Ibn Kesira), (Bejrut, 1978.);

Muhammed ibn Džerir et-Taberi, ***Džami'ul-bejan a'n te'vili ajil-Kur'an*** (Jasni zbornik komentara Kur'anskih ajeta), (Darul-fikr, 1988.); 3, 101;

Muhammed ibn Ahmed El-Kurtubi, ***El-Džamiu' liahkjamil-Kur'an*** (Zbornik propisa Kur'ana), (Daru ihjait-turasil-Arebi, Bejrut, Libanon, 1985.); 3, 335;

Muveffekud-din ibn Kudame, ***El-Mugni*** (Onaj koji obogaćuje), tahkik (identifikacija): dr. Abdul-Muhsin Et-Turki i dr. Abdul-Fettah El-Hilv (Hidžr, Kairo, 1992.);

Omer Sulejman el-Eškar, ***'Alemul-džinni veš-šejatini*** (Svijet džina i šejtana), (Mektebetul-felah, darun-nefaisi, 1989.);

Dr. Omer Sulejman el-Eškar, ***'Alemus-sihri veš-ša'veze*** (Svijet magije i čarobnjaštva), (Darun-nefais, Jordan, 1997.);

Nuruddin el-Hejsemi, ***Medžme'uz-zevaid ve minbeu'l-fevaid*** (Zbornik popudbine i izvorište koristi), (Darur-rejjan, darul-kitabil-A'rebi, 1987.);

Dr. Vehb Ez-Zuhajli, ***El-Fikhul-islamijju ve edil-letuh*** (Islamsko pravo i njegovi dokazi), (Darul-fikr, 1996.);

Vehid Abdus-Selam Bali, ***Es-Sarimul-bettar fit-tesaddi lis-sehareti vel-ešrar*** (Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza), (Mektebetus-sahabe, Džidda, 1992.);

Vehid Abdus-Selam Bali, ***Oštri mač u borbi protiv zlih sihirbaza,*** prijevod hfz. Senaid Zaimović (Planjaks, Tešanj, 1998.), 37-46;

Vehid Abdus-Selam Bali, ***Vikajetul-insan minel-džinni veš-šejtan*** (Preventiva ljudi od džina i šejtana), (Darul-kutubil-i'lmijje, Bejrut, Libanon, 1990.).

Sadržaj

Glas Islama